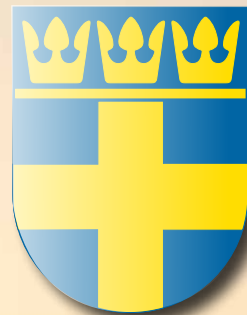

FÖRSVAR UTBILDAREN

**BEREDD PÅ ELDSTRID
I FRÄMMANDE LAND**

**LEDARTALANGER
PÅ GRUNDKURS**

**SVERIGES ANSVAR FÖR
SÄKERHETEN I NÄROMRÅDET**

Från

Svenska Försvarsutbildningsförbundet

Ansvarig utgivare:

Generalsekreterare Bengt Sandström

Chefredaktör:

Informationschef Per Klingvall

e-post: info@forsvarsutbildarna.se

Redaktör:

Tommy Jeppsson

Annonschef:

Kontakta 08-587 742 00 eller

info@forsvarsutbildarna.se

Omslagsbild:

F522 genomför operation väster om Mazar e Sharif. Soldaterna är hela tiden beredda på eldstrid. Foto: Johan Lundahl / Combat Camera / Försvarsmakten

Adress:

Karlavägen 65, Stockholm

Postadress:

Box 5034, 102 41 Stockholm

Telefon:

08-587 742 00

Telefax:

08-587 742 90

Postgiro:

69310-1

E-post:

forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

Hemsida:

www.forsvarsutbildarna.se

Originalframställning/Tryck:

Tryckerigruppen AB

Adressändringar:

adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 1/14 är den 20 dec-13. Nr 1 kommer ut den 15 feb-14.

Upplaga 30 000 ex/utgivning, 5 nr under 2013.

ledare

What's in it for me?

Funderar Du på att fördjupa Ditt engagemang inom Försvarsutbildarna – då är det bara Din egen ambition som sätter gränser!

Försvarsutbildarna har numera ett mycket intressant kompetensförsörjningsuppdrag med över tusen avtalsbefattningar för hemvärnssjukvårdare, pionjärer, TOLO och CBRN-personal till hemvärnets samtliga 40 bataljoner – är det som specialist inom hemvärnet Du vill söka Dig?

För att rekrytera lämpliga individer till de här avtalsbefattningarna ska vi nyttja vår organisations styrka som likt hemvärnet är rikstäckande. Rekryteringen kan ta sig olika uttryck med mässor och utställningar, via funktionsinriktat nätverkande eller genom vår egen ungdomsverksamhet parallellt med rekryteringsaktiviteten Military Weekend. Strävan ska vara att göra det tillsammans med

Försvarsmakten så att när vi rekryterar till egen verksamhet samtidigt bidrar till att fylla myndighetens behov av lämpliga blivande ledare, heltids- och deltidssoldater – är det som rekryterare Du vill stärka Försvarsmakten och därutöver till att fullfölja Försvarsutbildarnas bemanningsuppdrag och egen medlemsutveckling?

Försvarsutbildarna är sedan lång tid en respekterad och uppskattad utbildningsorganisation och ska så fortsatt uppfattas. Vi behöver därför ett stort antal skickliga instruktörer såväl allmäninstruktörer som inom Försvarsutbildarnas specifika fackområden. Det här är avgörande för att fullfölja kompetensförsörjningsuppdraget. Vill Du utveckla Din pedagogiska förmåga samtidigt som Du bidrar till hemvärnets och rörelsens förmågeutveckling ska Du inte tveka – bli instruktör!

Ett grundrekvisit för att vara en frivillig försvarsorganisation är viljan och förmågan att genomföra försvarsinformation. Försvarsutbildarna har här ett huvudmannaskap och en omfattande kursverksamhet som både riktar sig mot de funktionärer som ansvarar för medlemsintroduktion som lite mer omfattande utbildning för att kunna organisera såväl interna som externa försvarsinformationstillfällen och debattarenor för försvars- och säkerhetspolitik – är det inom det här området du vill fördjupa Dig?

När engagerade och aktiva medlemmar efterfrågas måste också morgondagens Försvarsutbildargeneration som potentiella medarbetare vid olika krishanteringsmyndigheter lyftas fram – dvs våra egna Försvarsutbildarungdomar. Med under år 2012 över 22 000 övningsdagar men där antalet ungdomar ytterligare behöver ökas för att svara upp mot Försvarsutbildarnas egna uppdrag och för att attrahera fler lämpliga och intresserade ungdomar till Försvarsmakten – är det som ungdom eller som ledare och instruktör inom ungdomsverksamheten Du vill engagera Dig?

Alla verksamheter ovan behöver planeras, administreras och samordnas regionalt och lokalt genom förenings- och förbundsstyrelsearbete. Behovet av drivande, ansvarstagande och kunniga funktionärer och styrelseledamöter är stort – är det inom denna del av den frivilliga försvarsverksamheten Du vill verka – sök då upp den styrelse och valberedning som är aktuell inom den del av Försvarsutbildarna Du vill verka. Vi har kvalificerade funktionärsutbildningar att erbjuda!

Det finns en roll för alla Försvarsutbildare – från att vara mottagare av vår tidning via ett djupare engagemang som instruktör, försvarsinformatör och funktionär för central, regional eller försvarsutbildarintern verksamhet till specialist inom något av våra fackområden i hemvärnet – vi alla behövs och utgör en viktig del av totalförsvarets folkförankring!

God Jul och Gott Nytt År – njut av vintern, nyttja skidspåren och anordna skinkskytten!

Bengt Sandström
Generalsekreterare

Hur vet vi att vi gör rätt?

Att kunna peka på resultat är viktigt i all verksamhet. Det är oavsett om det är ideellt arbete eller kopplat till det dagliga arbetet. Om inte annat så är det viktigt för den egna självkänslan och för självförtroendet. För vår del i Försvarsutbildarna är det kopplat till en mängd aktiviteter. Vad händer exempelvis med alla som genomför Military Weekend? Military Weekend är en rekryteringsaktivitet där vi bjuder in de som tidigare inte kommit i kontakt med Försvarsmakten för att under en helg få en uppfattning om vad det innebär att arbeta i Försvarsmakten. Efter helgen så registrerar vi deras intresse, men vad händer sen? Samma fråga kan vi ställa oss när det gäller ungdomsverksamheten. Hur många ungdomar övergår till någon verksamhet i Försvarsmakten när de når 20-årsåldern?

För att komma tillrätta med de här frågorna så har vi startat ett samarbete med Högkvarteret där vi försöker hitta förutsättningar för att få svar. Vi är inte på något som helst sätt färdiga med våra diskussioner men vi har i alla fall tagit några

stapplande steg. Den här veckan fick vi utvärderingen från årets första GMU-omgång. Utifrån den så kan man läsa att 11 % av deltagarna har genomfört frivillig ungdomsverksamhet. Det visar att vi behövs för personalförsörjningssystemet och att vi gör nytta. Det som också är bra är att vi har något att jämföra med i framtiden och vi har ett mått att utveckla oss ifrån.

Enkäter är ett exempel och ett annat är att studera lite hårdare fakta. Vi ser just nu över möjligheten att jämföra alla som genomfört Military Weekend och den grundläggande frivilliga soldatutbildningen (GU-F) med Försvarsmaktens PRIO-system, där alla som är anställda eller som finns med i hemvärnets avtal finns med. Kan vi påvisa att de aktiviteter vi gör ger effekt så är sannolikheten stor att vi behåller eller ökar dessa uppdrag.

Det finns andra delar som är mycket svårare att mäta. Hur mäter vi exempelvis effekten av den försvarsinformationsverksamhet vi bedriver. I det fallet handlar det om attityder vilket gör det betydligt svårare

att utvärdera. Har ni idéer om hur vi kan mäta ett långsiktigt upplysningsarbete så är ni varmt välkomna att ge mig goda råd. Vi får väl se om det ger utslag i de årliga mätningar som MSB gör (Opinion).

Utvärderingar och mätningar i all ära men något annat som står för dörren nu är jul och nyår. Det är den tid då de allra flesta av oss får tid över att umgås med familjen och njuta av god mat och dryck. Det behövs verkligen och till nyår får jag väl skaffa mig en rejäl önskan som förhoppningsvis går att utvärdera. Njut av den ledighet som står för dörren och god jul och gott nytt år.

Per Klingvall
Chefredaktör

MILITARY WEEKEND OCH GU-F STATISTIK

Military Weekend och GU-F är av stor betydelse för rekryteringen till Försvarsmaktens många yrken. Här är delar av den statistik som är sammanställd.

Military Weekend

Antal slutrapporterade kurser:	13
Deltagare totalt:	231
Män:	55 %
Kvinnor:	45 %

GU-F

Antal slutrapporterade kurser:	23
Deltagare totalt:	385
Män:	54 %
Kvinnor:	46 %

Black Hawk-stöd till polisen

HELIKOPTERFLOTTILJEN ska stödja polisen med helikopterkapacitet med start januari 2014, enligt ett uppdrag från regeringen.

För att polisen och framför allt Nationella insatsstyrkan snabbt ska kunna sättas in vid allvarliga händelser krävs också snabba transporter. Helikoptrar kan krävas och då finns Försvarsmaktens Helikopter 16, Black Hawk redo.

– Exakt vilken typ av händelser är svårt att säga nu. Det finns många praktiska frågor att ta ställning till, sa justitieminister Beatrice Ask vid ett besök på Helikopterflottiljen till försvarsmakten.se.

Försvarsminister Karin Enström som också var med vid besöket, betonade att Försvarsmakten redan i dag stödjer polisen vid behov. Under president Obamas besök stod två Black Hawk i beredskap dygnet runt på Bromma. Det nya uppdraget innebär att uppgiften blir tydligare både för polisen och Försvarsmakten.

Black Hawk är nu också till stöd för polisen. Foto: Försvarsmakten

Försvarsmakten vill genomföra IT-attacker

I DEN PERSPEKTIVSTUDIE som Försvarsmakten lämnade till regeringen i oktober görs en omvärldsanalys där ett antal områden framhålls som påverkar försvarets verksamhet.

IT-frågorna tar stor plats och för första gången talar Försvarsmakten om behovet av "offensiva verkansmedel" i "cybermiljön", skriver Computer Sweden.

Offensiv cyberförmåga får en ökad betydelse på framtida

stridsfält och den tekniska utvecklingen blir central för hur stridskrafterna utvecklas. Vidare konstaterar Försvarsmakten att flera stater utvecklar offensiv förmåga i cybermiljön och att även icke-statliga aktörer kan skaffa denna.

Förmågorna ska enligt Försvarsmakten användas dels för att bedriva underrättelsearbete, dels för att slå motståndarens förband eller system.

Civilt försvar under lupp

MSB HAR LÄMNAT en delrapport av myndighetens uppdrag om planering inför höjd beredskap, civilt försvar, till regeringen. Rapporten är en redovisning av hur arbetet med samverkan mellan de bevakningsansvariga myndigheterna fortlöper och detta i enlighet med förordningen om krisberedskap och höjd beredskap, och hur Försvarsmakten kan utvecklas inom samhällets krisberedskap och civilt försvar.

Uppdraget som MSB har från

regeringen ska slutredovisas i maj 2014 och uppdraget visar, skriver MSB på sin hemsida, på att arbetet med civilt försvar nu är återupptaget och att MSB företräder civilt försvar på central nivå.

I delrapporten beskriver MSB dels ett antal utmaningar i det fortsatta arbetet men också några konkreta områden som behöver utvecklas framöver. Det rör bland annat vad det så kallade bevakningsuppdraget innebär och hur samverkan kan utvecklas i frågor om höjd beredskap.

Intresse för JAS i Danmark

EN DANSK DELEGATION, ledd av försvarsminister Nicolai Wammen, har träffat Försvarsexportmyndigheten FXM, för att informera sig om JAS 39 Gripen. I Danmark pågår en upphandling av stridsflygplan och JAS är ett av fyra system Danmark tittar på.

Mötet mellan den danska delegationen och representanter från FXM, Försvarsmakten, FMV och

Saab genomfördes på Saab i Linköping. Här visades produktionen under det inledande möte där också FXM presenterade sin verksamhet och hur myndigheten samarbetar med andra Gripen-länder och länder där det pågår en anskaffningsprocess.

Försvarsmakten informerade om sina erfarenheter av JAS 39 Gripen och Saab om den pågående utvecklingen av Gripen E, skriver Försvarsexportmyndigheten i ett pressmeddelande.

FXM är ansvarig för JAS 39 Gripen-kontrakten som Sverige har med Ungern, Tjeckien och Thailand. I Schweiz pågår den politiska processen för att godkänna landets anskaffning av 22 JAS 39 Gripen E.

Är JAS 39 Gripen på väg över Öresund? Foto: Försvarsmakten

Sista Kosovostyrkan

26 MEDARBETARE i Försvarsmakten är hemma från Kosovo och har fått välförtjänta medaljer för internationell tjänstgöring. Ceremonin genomfördes vid Luftstridsskolan i Uppsala.

Det var den första delen ur 27:e och sista Kosovostyrkan som i Uppsala tog emot medaljerna av brigadgeneral Stefan Andersson som i sitt tacktal tryckte på vikten av varje soldats insatser. Han har själv tjänstgjort i Kosovo.

Resterande personal i styrkan är kvar i Kosovo med uppgift att avveckla den svenska närvaron. De kommer hem 10 december.

På plats i Kosovo innan truppen lämnat området hölls också en ceremoni.

– Det känns som en historisk

stund, sa försvarsminister Karin Enström till TT.

Karin Enström och överbefälhavaren general Sverker Göranson medverkade vid denna ceremoni som var avslutet på Sveriges ansvar för Pristina och Gracanica.

Efter 14 år med svenska truppförband har den svenska insatsen i Kosovo avslutats. Mer än 9 000 svenska soldater har tjänstgjort i den Nato-ledda styrkan.

Karin Enström uttrycker stolthet över vad de svenska trupperna åstadkommit.

– Insatserna från svenska soldater och officerare har varit väldigt uppskattade – inte minst bland lokalbefolkningen, och det tycker jag är ett gott betyg.

Sista uppställningen i Kosovo. Foto: Lars Bergqvist/Försvarsmakten

Hemvärnet hittar 96-åring

DET GICK BRA för den 96-åriga kvinna som försvann från sitt hem i Gässemåla utanför Tingsryd. Hon hade traskat runt i skogen under en natt då Hemvärnet tillsammans med polis, FMCK, Sjö- räddningssällskapet, Missing People och Växjö orienteringsklubb fann henne.

– Hon var förvirrad men behövde inte sjukhusvård, säger Reine Johansson, vakthavande

befäl på polisen i Växjö till svt.se.

Den äldre damen skulle ta en promenad aktuell lördag vid 17:30 tiden. Det gjorde hon och när hon inte kom hem igen larmade hennes dotter polisen, som satte igång eftersök. Det var risk för regn och med kvinnans ålder bedömdes att det var fara för hennes liv.

Kvinnan hittades 600 meter från sitt hem.

Missing People hittar med GPS

MISSING PEOPLE har fått avancerad och specialanpassad GPS-teknik för att kunna göra bättre och mer täckande skallgångar.

– Det är en fantastiskt stor skillnad, säger Anna De Limoné vid Missing Peoples avdelning i Blekinge, till sr.se.

Det är GPS-spårare som bärs av personerna på flankerna i en sökpatt, och de registrerar vilka områden som söks av.

Tidigare har eftersöken skett med karta och penna. Nu är det digitalt i Blekinge. Varje steg registreras på medhavd dator.

– Vi ser när någon går utanför

området och kan då direkt ringa och korrigera, säger Anna De Limoné.

GPS-tekniken kommer från North Tracker som har utvecklat tjänsten speciellt för Missing People. Efterhand som organisationen växer och syns hör fler företag av sig.

– Vi har till exempel blivit sponsrade med västar, ficklampor och kurser i krishantering. Vi har även fått tillgång till en lokal i gamla militärhemmet vid Stortorget i Karlskrona utan kostnad, säger Anna De Limoné.

Hemvärnet rekryterar med sms

HEMVÄRNET I ÖSTERGÖTLAND har skickat ut 10 000 sms till personer runt om i länet. Massutskicket är ett sätt att modernisera rekryteringen av soldater, rapporterar P4 Östergötland.

Antalet soldater inom Hemvärnet har minskat kraftigt sedan 1980. Att stå på torget och visa

upp sig är en traditionell rekryteringsmetod att få frivilliga som vill dra på sig uniformen. Nu tar hemvärnet nästa steg.

– Det finns modernare metoder och det här ser vi snabbt ger väldigt mycket tillbaka, säger Göran Lindqvist vid hemvärnet i Östergötland.

Hemvärnspersonal rekryterar i Umeå. I Östergötland har hemvärnet tagit nästa steg och rekryterar med hjälp av sms. Foto: Per Lunqe

Military Work rekryterar

FÖRETAGET MILITARY WORK vänder sig till arbetsgivare som ser nyttan av att anställa soldater och officerare.

Gemensamt för den personal Military Work rekryterar, antingen

som fast anställda eller som konsulter, är att de utbildats inom Försvarsmakten. Vi kan erbjuda drivna, arbetsvilliga och dugliga individer, skriver Military Work på sin hemsida, www.militarywork.se

Hemvärnet fråga för utredare

REGERINGEN HAR TILLSATT en utredare som ska föreslå hur Försvarsmaktens personalförsörjning kan utvecklas. Ramen är den försvarspolitiska inriktning som riksdagen beslutat om.

En viktig del i utredningen är hemvärnets roll som en snabbt gripbar resurs. En fråga utredaren har att finna svar på är hur tjänstgöringsskyldigheten ska se ut i fredstid och vilka begränsningar

som finns vid användning av hemvärnsförband för insatser när det inte råder hemvärnsberedskap eller höjd beredskap.

Det finns även, skriver regeringen på sin hemsida, ett behov av att klarlägga förutsättningarna för att öka hemvärnets och särskilt de nationella skyddsstyrkornas tillgänglighet i fredstid, till exempel genom att förändra personalens tjänstgöringskontrakt.

Norge väljer svenska krisexperter

NORSKA DIREKTORATET för samfunnsikkerhet og beredskap, DSB, har valt det svenska bolaget 4C Strategies som leverantör för risk- och krishantering.

– Vårt uppdrag är att bistå DSB i att utveckla arbetet med risk- och krishantering i Norge och deras förmåga att dra lärdomar av inträffade händelser. Vi är mycket glada över att få vara med och stärka arbetet med dessa viktiga frågor även i Norge, säger Magnus Bergqvist, vd för 4C Strategies i ett pressmeddelande.

DSB ansvarar för nationell,

regional och lokal krisberedskap, industriell och kommersiell säkerhet och Norges civila försvar. DSB:s svenska motsvarighet är MSB.

– Vi ser en ökande trend och efterfrågan såväl nationellt som internationellt på våra produkter och tjänster. Att på en övergripande nivå bidra till ett tryggare och säkrare samhälle i vårt grannland känns väldigt betydelsefullt, säger Magnus Bergqvist.

Ramavtalet omfattar flera bolag där 4C Strategies är den enda svenska aktören.

Nya tag för frivilliga

FÖRSVARSMINISTER Karin Enström har besökt hemvärnets GMU-rekryter och Svenska Lottakåren i Gävle. Hon fick ta del av erfarenheter hos frivilligorganisationerna rörande den reformering av försvaret som pågår. Det skriver Regeringskansliet på sin hemsida.

– Det finns en nyfikenhet på försvaret och en vilja att bidra till svensk säkerhet som hemvärnet och Svenska Lottakåren fångar upp på ett bra sätt, säger Karin Enström.

Under sitt besök i Gävle träffade Karin Enström rekryter som genomförde GMU i hemvärnet. Hon träffade också lottor.

– Svenska Lottakåren tillsammans med övriga frivilligorganisationer bidrar både med kompetens till det militära försvaret och med förankring av försvaret i samhället, säger Karin Enström.

Nöjd, men kan bli bättre

NÄR VARNINGARNA om stormen Simone kom valde Kungälv kommun att dra igång sin krisberedskap. Trots att stormen inte blev så allvarlig som befarat, är kommunledningen nöjd med hur händelsen hanterades.

– Jag är väldigt nöjd när jag ser på hur vi som kommun skötte oss, säger kommunchef Magnus Gyllestad på kommunens hemsida.

Han poängterar ändå att det går att förbättra och utveckla rutiner och arbetssätt.

– Vår kommun är en lärande organisation.

Nu ska varje grupp som hade uppgifter i krishantering ut-

värdera vad som hände och hur gruppen löste sina uppgifter. Trots att Simone inte fick några större konsekvenser anser Magnus Gyllestad att det var rätt att aktivera kommunens krisberedskap.

– Ja. Det är klart att vi som ansvarstagande myndighet ska agera när det är en klass 3-varning. Dessutom var det en bra möjlighet att öva rutiner, säger han.

En av slutsatserna kommunen drog är vikten av prioritera övningar.

– När väl något händer är det viktigt att rutinerna fungerar, säger Magnus Gyllestad.

Sverige med i snabbinsatsstyrka

I MITTEN AV OKTOBER beslutade Nato att godkänna Sveriges deltagande i Nato Response Force, NRF. Ett svenskt bidrag till styrkeregistret ger tillgång till internationella övningar där svenskt försvar har möjlighet att delta på frivillig basis och utifrån ett nationellt behov.

Beslutet innebar svenskt deltagande i övningen Steadfast Jazz 2 – 9 november. Tillgång till fler avancerade och komplexa övningar stärker Försvarsmaktens förmåga att genomföra försvarsreformen och förverkliga insatsorganisationen, skriver Försvarsdepartementet på sin hemsida.

Under de tre kommande åren

ska Sverige hålla åtta stridsberedda Gripenplan med piloter och markpersonal redo för Nato. Dessutom kommer svenska armé- och marinförband att ställas till Natos förfogande.

De svenska enheterna kommer att ingå i NRF:s andra linje således de förstärkningsförband som ska kunna sättas in efter 30 dagar, skriver Svenska Dagbladet.

NRF är en styrka med hög beredskap och tekniskt avancerade enheter för strid till lands, sjöss och i luften. Specialförband ingår. Nato kan snabbt sätta in styrkan vid behov. NRF kan agera på egen hand och tillsammans med större förband som stöd.

Nato Response Force under övning i Norge. Nato har nu godkänt svenskt deltagande. Foto: Försvarsmakten

S vill utreda mönstring

SOCIALDEMOKRATERNA vill snabbutreda obligatorisk mönstring för alla män och kvinnor över 18 år.

– Syftet är att skapa ett starkare band mellan svenska folket och försvaret, säger Peter Hultqvist (s), ordförande i riksdagens försvarsutskott till TT.

I steg ett skulle det kunna bli mönstring via webben. Därefter skulle 20 procent av årskullen kallas in för en mer traditionell mönstring med olika tester.

– Risken är att med den yrkesorganisation vi har i dag så sker en distansering successivt från

allmänheten. Det är en kritik vi haft länge och vi måste hitta nya idéer på hur man kan återknyta banden och göra dem starka i framtiden, säger Peter Hultqvist.

Ett slutgiltigt ställningstagande till obligatorisk mönstring kommer först efter att frågan utretts, menar Peter Hultqvist. Bland många frågor som söker svar, är hur en obligatorisk mönstring ska organiseras och till vilken kostnad.

Socialdemokraterna vill utreda obligatorisk mönstring. Foto: Lasse Sjögren/Försvarsmakten

Polis och frivilliga övar eftersök

UNDER EN INTENSIV HELG på Tofta skjutfält har polisen på Gotland tillsammans med 40 frivilliga trimmat in organisation och färdigheter för eftersök. Det var första gången på tre år och välbehövligt, anser Daniel Åhlén som är ansvarig på polismyndigheten för eftersökning av försvunna personer:

– Vi har egna resurser för ledstängssök och patrullsök. Men för större sökningar behöver vi mer resurser och hjälp utifrån.

Sedan 2003 har 111 personer gått bort sig på Gotland. 45 försvinnanden har klassats enligt Lagen om skydd mot olyckor. 12 försvunna har omkommit.

Daniel Åhlén hade tydliga mål för helgen och vad de övade ska

användas till.

– Vi får en förövd resurs vid försvinnanden. Så länge vi har en övad resurs tar vi egentligen inte in personer som inte övat. När det handlar om barn då kommer alla som vill ställa upp att behövas, säger han till helagotland.se.

Tillsammans med Hemvärnet, Gotland ATV, Polisens volontärer och Missing People genomfördes övningen på Tofta.

– Det har varit nära vid två tillfällen att det skulle bli skarpa sökanden på kort tid. Nu kör vi utbildning för vår ledningsgrupp och därefter hoppas vi kunna utbilda våra volontärer, säger Immen Persson-Mangard, ansvarig för Missing People på Gotland.

US Psyops på Youtube

NU KAN DU SE DEN, mallen för hur framgångsrik Psyops används av amerikanska försvarsmakten. Sök på Youtube och The Invisible Sword. Det är ungefär som att se en reklamsnutt på TV4, med undantagen att den är lite längre och mycket informativ.

Operationerna som visas har

använts på Balkan, i Sydamerika och Mellanöstern. Som vanligt när det handlar om Psyops är detta en bra handledning i hur attityder kan påverkas på ett kostnadseffektivt sätt, i såväl liten som större skala. Dessutom används tekniken också vid civila insatser.

Soldater kan köra malm

FÖRSVARSMAKTENS SOLDATER kan i framtiden vid sidan av sitt militära yrke köra malmtransporter i Tornedalen.

Vid ett möte mellan förbandschefer och platschefen Peter Bohm för Clifton Mining Malmtransporter i Tornedalen presenterades gemensamma framtidsplaner.

– I dag har vi 86 lastbilschaufförer och när vi är inne i full pro-

duktion 2015 är vi i behov av ytterligare 160, säger Peter Bohm till sr.se.

Clifton Mining är i behov av en långsiktig personalförsörjning och då kan ett samarbete med Försvarsmakten vara en bra affär.

– Den stora vinsten med det här samarbetet är att vi har en bra källa till chaufförer, säger Peter Bohm.

Populärt chatta med stridspilot

NÄR FÖRSVARSMAKTENS webbplats om rekrytering lanserades var chatt-funktionen en av nyheterna. Nu har en tema-chatt körts där tidigare stridspiloten P-A Klingström satt vid tangentbordet.

– Det var fullt upp att göra hela tiden. Kul att så många ville ställa frågor, säger P-A Klingström till försvarsmakten.se.

Sedan den nya webbplatsen om rekrytering släpptes har besökarna dagligen kunnat chatta med rekryteringslinjens yrkesinformatörer. Frågorna handlar ofta om GMU och rekrytering i allmänhet men ett bra sätt att bistå med specialistkunskaper är att anordna tema-chattar.

– Att vi anordnade en pilot-chatt låg väl i tiden med att ansökan till GMU och pilot var öppen, säger Claes Askenbom, en av yrkesinformatörerna på rekryteringslinjen.

Just pilot är ett ämne som många av frågorna på rekryter-

ingslinjen handlar om. P-A Klingström svarade bland annat på hur arbetsdagarna för en stridspilot ser ut, hur känslan var vid första flygningen och vilken som är hans favorit bland flygövningar.

– Sedan var det väldigt många som undrade hur man ska träna och förbereda sig för att kunna bli stridspilot, säger P-A Klingström.

Populärt att chatta med piloten.
Foto: Försvarsmakten

USA rustar mot bioterror

DET AMERIKANSKA forskningsbolaget Moderna Therapeutics har fått 25 miljoner USD, motsvarande 160 MKr, av den amerikanska staten för att bygga upp ett nationellt försvar mot bioterrorbrott.

Bolaget utvecklar en RNA-baserad teknikplattform och får genom finansieringen uppdraget att utveckla antikroppsproducerande läkemedel som ska kunna råda bot på smittsamma infektionssjukdomar.

– Vi fick detta stora anslag efter en intensiv och strikt vetenskaplig granskning, vilket i sig är ett bevis på våra framsteg och potentialen för messenger-RNA som terapi, säger Stéphane Bancel, vd och grundare av Moderna Therapeutics.

Anslaget finansieras av Defense Advanced Research Projects Agency, Darpa, som är en del av den amerikanska försvarsmakten. Pengarna gäller ett femårigt forsknings- och utvecklingsprogram.

Sökstyrka återigen klassad

DEN SVENSKA sök- och räddningsstyrkan SWIFT/USAR har återklassificerats av FN. Genom en övning med en fiktiv jordbävning mobiliserades styrkan som därefter övades på Swedish Rescue Training Centre i Skövde.

Med på övningen fanns internationella utvärderare som efteråt kunde ge besked om att den svenska sök- och räddningsstyrkan uppfyller internationella krav och alltså kunde återklassificeras, vilket nu skett, skriver MSB på sin hemsida.

Hjälp av sök- och räddningsstyrkor (USAR, urban search and rescue) efterfrågas av länder vid händelser med raserade konstruktioner efter jordbävningar, terroristattacker eller andra orsaker.

Den svenska USAR-styrkan är en av i dag 30 team i världen som är klassificerade. Styrkan består av sök- och räddningspersonal, räddningshundar med förare, sjukvårdspersonal, personal för logistik och samband samt ledning och ledningsstöd.

Samarbete med arbetsförmedlingar

AMFIBIEREGEMENTET och Fjärde sjöstridsflottiljen har fått besök av personal från Haninge och Nynäshamns arbetsförmedlingar som fick veta mer om yrkena soldat och sjöman.

Det var 80 arbetsförmedlare på plats. Sektionschefen Marie Johansson var mycket glad över möjligheten att få träffa förbandens personal.

– Försvarsmakten är en nationell kund för oss och relativt ny på Arbetsförmedlingen. För att vi ska ha kunskap om kunder till de yrken som finns inom Försvarsmakten och till de förband som finns i våra kommuner, är det viktigt att inhämta kunskap och det kan vi bara göra genom

dialog, säger Marie Johansson till försvarsmakten.se.

Det har varit fler dialoger mellan arbetsförmedlingar och förbanden inom Haninge garnison. Arbetet har blivit mer intensivt mellan rekryteringsansvariga chefer på arbetsförmedlingarna och personalen på förbanden.

– Många av oss har inte tidigare någon erfarenhet av Försvarsmakten, så därför är det väldigt värdefullt för oss att få komma hit och lära oss mer, säger Marie Johansson.

Arbetsförmedlingen är intresserad av verksamheten vid Amfibieregementet.
Foto: Jimmy Croona/Combat Camera/Försvarsmakten

Tolfamiljer till Danmark

AFGHANSKA TOLKAR får liksom tidigare irakiska, lov att ta med sig inte bara fru och barn, utan också föräldrar om de får asyl i Danmark.

Det slår försvarsminister Nicolai Wammen fast i ett svar till Folketingets försvarsutskott. Enligt tolkavtalet från maj mellan regeringen, Venstre, Konservative och Liberal Alliance kan tolkarna för styrkorna i Afghanistan och andra lokalt anställda samt de närmaste familjemedlemmarna få asyl, skriver TT.

Tolkarna får ta med sig familjen när de fått asyl i Danmark.
Foto: Johannes Tolf/FS23/Försvarsmakten

Information är viktigt vid kriser. Vid en regional konferens i Örebro diskuterades frågan om vad frivilliga försvarsorganisationer kan ge och vad myndigheter vill ha.

Hjälp med information

– det och mycket mer behöver kommunerna vid kriser

Vid en regional konferens i Örebro möttes myndigheter och frivilliga försvarsorganisationer. Vad efterfrågas och vilket stöd kan ges före och under en kris?

TEXT: PER LUNQE
FOTO: MSB

Det var flera kommuner, länsstyrelse och frivilliga försvarsorganisationer på plats i Örebro. Samtalet kretsade runt hur frivilligorganisationer kan ge samhället stöd med att utveckla och vidmakthålla förmågan att hantera större olyckor och kriser.

– Kommuner, länsstyrelsen och andra myndigheter kan dra nytta av den kunskap och förmåga som finns hos frivilliga försvarsorganisationer, säger Richard Strömberg på Länsstyrelsen i Örebro.

Han arrangerade konferensen tillsammans med Civilförsvarsförbundet där Pekka Kaukonen är aktiv i Örebro. Anna Torndahl från Försvarsutbildarna deltog såväl i planeringen som genomförandet.

Bra dialog

Richard Strömberg började med att lista risker han ser framför sig och vilket behov av stöd han har. Då kom behovet av kommunikationsstöd upp.

– Vid en kris är 80 procent av verksamheten kommunikation, sa Anna Torndahl.

Kommunerna och länsstyrelsen mötte flera frivilliga försvarsorganisationer under

dagen. På ganska kort tid berättade företrädarna om sin verksamhet.

– Det blev en bra dialog. Här möttes utbud och efterfrågan, säger Anna Torndahl.

Ett exempel på hur bra det kan gå när kommunen litar på frivilligresurser visade Jan-Åke Holmdahl, säkerhetssamordnare i Falun. Han började sitt jobb 2002 och satte direkt igång med att kontakta frivilliga försvarsorganisationer. Efter två år var hans projekt Falu Kraft på fötter och igång.

– Det är som med fotboll, men det blir sällan match, sa Jan-Åke Holmdahl om hur han håller organisationen igång.

Delar upplevelser

Den stora frågan för honom är inte bara att skapa en organisation med frivilliga utan att, som han sa, levandehålla den. Han tog ytterligare en jämförelse med idrotten.

– I fotboll delar man en upplevelse. Det ska vi också göra.

Jan-Åke Holmdahl satsade från början på Civilförsvarsförbundet och dess förening i Falun.

– Vi ville ha ett nav och det fick vi, sa han.

Fyra år efter att idén kläcktes mönstrade kommunen 400 personer i Falu Kraft. Verksamheten blev så omfattande att en handläggare rekryterades för att hålla ihop den.

Vad gör Falu Kraft? I första hand är det en organisation som finns före den kris som kan uppstå, för att sedan verka under den. Men på vägen löser Falu Kraft mindre händelser som att vid elavbrott stötta äldreboenden och se till att den största bensin-

station kan leverera drivmedel när ordinarie ström uteblir. Jan-Åke Holmdahl räknade upp fler insatser.

– Det här är en bas för mindre händelser. Vi är beredda på större, sa han.

Hur driver du projektet?

– Det viktigaste är att hitta personer som har egen drivkraft, säger Jan-Åke Holmdahl.

Uthållighet

Pekka Kaukonen visade i sitt framförande att Civilförsvarsförbundet i Örebro och Värmlands län har 700 medlemmar. De utbildade 2012 nästan 3 000 personer. Föreningen har verksamhet som ska stärka invånarnas uthållighet vid mindre och större kriser. De har också en akutgrupp.

– Vi jobbar där med sjukvårdsberedskap vid evenemang, sa Pekka Kaukonen.

Detta är förmågor som såväl länsstyrelsen i Örebro som kommunerna har nytta av.

– Mycket av det som sagts här i dag känner jag igen, sa en kommunrepresentant.

Hon jobbar med säkerhetsfrågor och ser nyttan i att ha en färdig organisation att gå till när krisen kommer.

– Det är viktigt att ha en motpart att prata med. Vi har tidigare upplevt att det kommer många människor spontant vid en kris och det är svårt för oss att hantera alla dessa människor.

En annan kommunrepresentant menade att det finns saker att göra för honom före krisen, som att börja samarbeta med frivilliga försvarsorganisationer.

– Där har min kommun en del kvar att göra. ■

Sveriges ansvar för säkerheten i närområdet

Mycket av diskussionen om Försvarsmaktens storlek och utformning kretsar kring frågan: finns det, eller kan det uppstå, ett hot mot Sverige eller inte? Att ställa frågan på det viset tyder på en mycket förenklad syn på vad som påverkar vår säkerhet – och vilken roll Sverige spelar för säkerheten i närområdet.

TEXT: KARLIS NERETNIEKS
FOTO: LASSE SJÖGREN

Hot eller risk

För det första är begreppet hot missvisande då det ger en bild av att Sveriges säkerhet bara skulle vara en funktion av utvecklingen i vår omvärld, något som vi har små möjligheter att påverka. I stället borde man tala om risk. Den stora skillnaden är att risk kan man påverka genom sitt eget agerande. Precis som man kan minska risken för att råka ut för ett inbrott genom att skaffa sig lämpliga lås för dörrar och fönster så kan vi minska risken för att bli utsatta för militära hot genom att göra oss till ett mindre attraktivt objekt för en presumtiv angripare. Självfallet gäller också det omvända – ju färre åtgärder vi vidtar desto mer ökar risken, det såväl för inbrott, eller i ett säkerhetspolitiskt sammanhang, att bli utsatta för militära påtryckningar, eller i värsta fall ett angrepp.

Den andra förenklingen är att diskussionen ofta begränsas till frågor av arten ”vem skulle vilja ta hela eller en del av Sverige”, underförstått att svenskt territorium skulle ha ett värde i sig och att det skulle vara motivet för ett angrepp. Svaret på den frågan är med stor sannolikhet – ingen. Problemet är att även om ingen har någon önskan att lägga beslag på en bit av Sverige för tid och evighet så har svenskt territorium ett utomordentligt stort, tidsbegränsat, värde för någon som planerar militära operationer i andra delar av Östersjöområdet, alternativt vill hindra en motpart att kunna agera i vårt närområde.

Värdet av svenskt territorium

Moderna vapensystem, främst markbaserade luftvärns-, sjömåls- och markrobot-

En väl avvägd militär styrka utgör en viktig förutsättning för politisk handlingsfrihet i en kris-situation.

system, baserade på ryskt territorium gör att NATO skulle ha stora svårigheter att stödja sina baltiska alliansmedlemmar genom militära operationer som utgår från Polen och Tyskland. Ett avsevärt bättre, och säkrare, alternativ vore att utnyttja svenskt territorium och luftrum. Det har såväl ryska som NATO:s planerare helt klart för sig. För svensk del innebär det att båda parter skulle vara mycket angelägna om att i tidiga skeden av en konflikt, eller t o m vid en allvarlig kris där man är osäker om varandras avsikter, ”låna” svenskt territorium. Antingen för att kunna utnyttja det för egna syften, eller åtminstone hindra den andra parten att utnyttja det. Skulle Ryssland kunna gruppera långräckviddiga vapensystem på t ex Gotland och i Blekinge så skulle NATO, och därmed också de baltiska länderna, hamna i en situation där NATO:s säkerhetsgarantier tappade drastiskt i trovärdighet. Risken vore stor att man var tvungen att vika sig för ryska krav. Har vi dragit de nödvändiga slutsatserna av vår roll för säkerheten och stabiliteten i Öster-

sjöområdet – drar vi vårt strå till stacken för att minska risken för en ogynnsam utveckling?

Tar vi vårt ansvar

Vi saknar idag, och för överskådlig framtid, förmågan att försvara väsentliga delar av vårt territorium som kan vara avgörande för alla inblandade parter i händelse av en kris eller konflikt i Östersjöområdet. Vi har genom den av riksdagen antagna Solidaritetsförklaringen av 2009 (och vårt medlemskap i EU) gjort klart för Ryssland att vi kommer att tillhöra motståndarlägret i händelse av en konflikt. Dessutom har vi, för att föra den inledningsvisa analogin med risken för inbrott ett steg vidare, ställt oss utanför ”grannsamverkan” genom att inte vara medlemmar i NATO.

Sammantaget, dagens svenska försvars- och säkerhetspolitik innebär att vi varken tar ansvar för vår egen eller våra grannars säkerhet – två faktorer som hänger intimt samman.

Ett exempel på svenskt samarbete med NATO. Sveriges ÖB general Sverker Göranson tillsammans med den franske generalen Jean-Paul Paloméros, Supreme Commander Transis-sion.

dörsnivå i Bryssel, men kan också ha möten på utrikesminister- eller stats/regeringschefsnivå. Formellt har varje medlemsland vetorätt i rådet, dvs Luxemburgs röst väger lika tungt som USA:s. I praktiken har de större medlemsländerna större tyngd, eftersom de står för merparten av de militära resurserna. Kärnvapen ingår i Alliansens försvarsdoktrin.

Att NATO är en politisk organisation gör den flexibel. Det underlättade anpassningen till ett nytt Europa efter det kalla kriget slut 1989-91. Alliansen utvidgades, samarbetsmekanismer med ickemedlemsländer (ex Partnerskap för Fred, Pfp) skapades.

Men NATO är beroende av den politiska viljan hos medlemsländerna att agera gemensamt, och även av viljan att anslå resurser till försvarsbudgetarna. Det gäller både krishantering och gemensamt försvar. För att NATO ska ingripa till stöd för ett angripet medlemsland (också terroristattentat räknas sedan september 2001 som ett väpnat angrepp) krävs ett nationellt beslut i varje medlemsland. Det gäller också frågan om stöd ska lämnas militärt eller på annat sätt. Det finns ingen automatik i den gemensamma försvarsförpliktelsen, artikel fem i Atlantfördraget. Beredskapen att handla gemensamt är beroende av solidariteten, av att medlemmarna upplever att gemensamma värden och/eller intressen står på spel.

Även om slitningarna över Atlanten var många under det kalla kriget, så fungerade NATO på det hela taget väl så länge säkerhetspolitikens fokus låg i Europa. För européerna var NATO en "brandförsäkring" mot ett sovjetiskt hot. För USA var NATO ett instrument att dominera den viktigaste arenan för det kalla krigets supermaktskonfrontation. Gemenskapen höll också efter sovjetsystemets sammanbrott 1989-91. NATO behövdes fortfarande för att stabilisera det nya Europa.

Att uppnå NATO-enighet har blivit svårare sedan fokus i säkerhetspolitiken flyttats till Mellanöstern och Asien. Centrala frågor för NATO:s framtid är: vilka strategiska avsikter har Ryssland på längre sikt? Hur starkt förblir USA:s intresse för Europa i en värld där den ekonomiska tyngdpunkten flyttats från Västvärlden till Asien och Stilla-havsområdet? ■

Vad är NATO?

De flesta ser NATO som en militär organisation. Men det är den inte. NATO är en politisk organisation, som har tillgång till militära resurser. Den viktigaste gemensamma militära resursen är den gemensamma planerings- och ledningsstrukturen, ett tunt men viktigt skikt ovanför de nationella militära resurser som utgör den överväldigande delen av Alliansens militära förmåga. Ingen annan multilateral institution, inte FN, inte OSSE, inte EU – har i dagsläget något motsvarande.

TEXT: ULLA GUDMUNDSON
FOTO: ANTON THORSTENSSON, FÖRSVARSMAKTEN

Vart och ett av medlemsländerna förväntas dra sitt strå till det gemensamma lasset, dvs upprätthålla en i ett Alliansperspektiv godtagbar nivå på sitt försvar. Men några formella sanktioner mot friåkare finns inte. Ett viktigt sammanhållande kitt är den gemensamma NATO-kulturen, som generationer av politiker, diplomater och militärer skolats in i sedan Atlantfördragets undertecknande den 4 april 1949.

Sammanhållningen är A och O. NATO skiljer sig från EU genom att vara en helt mellanstatlig organisation (det är också FN och OSSE). Ingen suveränitet, ingen beslutanderätt har överlåtits från medlemsländerna till generalsekreteraren eller NATO:s tjänstemän i Bryssel. Beslut fattas gemensamt, av alla medlemsländer i NATO-rådet. Rådet träffas varje vecka på ambassa-

Flexibla enheter i det nya insatsförsvaret – stridsbåtar ur Fjärde sjöstridsflottiljen. Foto: Marcus Olsson / Försvarsmakten. **Lilla bilden till höger:** Cecilia Widegren, som leder Försvarsberedningen, ser att Sverige kommer att få än mer användbara och flexibla förband. Foto: Per Lunqe

Försvarsberedningen:

”Det nya insatsförsvarets principer ligger fast”

Efter första delrapporten ”Vägval i en globaliserad värld” fortsätter nu Försvarsberedningen sitt arbete med att staka ut vägen för svensk säkerhet och försvar.

TEXT: PER LUNQE

Samtidigt som Ryssland övar anfall mot Baltikum med 65 000 soldater och sjömän – och Nato övar i Östersjön, jobbar Försvarsberedningen vidare. Det alla väntar på är vad nästa rapport ska landa i. Nu visar det sig att Försvarsbeslutet 2009 prickade rätt.

– Vi har i det arbete vi genomfört dragit flera slutsatser om vårt militära försvar.

Några av dem ser vi i omvärldsanalysen och där tydliggör vi nu att det nya insatsförsvarets principer ligger fast, säger Cecilia Widegren (M), ordförande i Försvarsberedningen.

Varken mer eller mindre

I de förutsättningar som beredningen utgick ifrån fanns inga frågor om färre eller fler svenska förband. Men Cecilia Widegren menar att förbanden kommer att bli mer användbara:

– Vi kommer att få än mer användbara och flexibla förband med en inställetid från timmar till dagar och månader, till skillnad mot förr, år.

Beredningen är inställd på att svenskt försvar ska samarbeta med andra länders.

– Där är vi tydliga. Vi har presenterat flera förslag. Det är inte bara försvarsplanering, utbildning utan även till exempel incidentberedskap.

Oro för att Sverige inte kan försvaras

I den perspektivstudie som Försvarsmakten levererade till regeringen dagen före intervjun, uttrycks oro för att hela landet inte kan försvaras med tillgängliga medel.

– Vi kommer att använda det underlaget. Vi är i lindan av arbetet, säger Cecilia Widegren.

Det finns en bärighet på perspektivstudiens slutsats att Försvarsmakten kommer att behöva stöd från andra länders försvarsmakter om Sverige eller delar av Sverige blir angripet, till exempel Gotland

forts. Försvarsberedningen: "Det nya insatsförsvarets principer ligger fast"

vid ett ryskt angrepp på Baltikum. Finns det en kritisk massa, där Försvarsmakten hamnar under en förmågenivå där den inte är förmögen att ta emot hjälp?

– Den frågan får du ställa till Försvarsmakten. Inom Försvarsberedningen bygger vi målbilder och ser vilka förmågor som är relevanta.

Tydligt uppdrag om det civila försvaret

Det civila försvaret är under beredningens lupp.

– Vi har fått ett tydligt uppdrag om det civila försvaret. Dessutom har MSB fått ett uppdrag av regeringen som vi ska gå i takt med.

De regionala staberna börjar nu finna sin form.

– Regeringen tog ett beslut om dem för två år sedan. De är igång. Vi kommer att se på deras utveckling, säger Cecilia Widegren.

En stor del av beredningens försvarspolitiska rapport i mars kommer att handla om det civila försvaret. Cecilia Widegren ser den resurs som alla frivilliga utgör.

– De som dras till frivilligförsvaret är grundbulten när vi bygger ett robust samhälle. Det är frivilliga inom organisationer som Försvarsutbildarna vi ska lägga som grund i bygget.

Anledning att vara avskräckande

I personalförsörjningen ligger Försvarsmaktens största utmaning enligt Cecilia Widegren. Hon ser flera möjligheter för tidvis anställda soldater och sjömän.

– Ett exempel jag såg i somras var i Skaraborg. Där jobbade fordonsförare från Trängregementet för ambulanssjukvården som under flera år haft problem att ha tillgänglighet under sommarmånaderna. Win-win för alla, främst invånarna. Det finns förstås fler exempel.

Ett lands försvar som är tillräckligt avskräckande medför höga förväntade kostnader för andra länder som avser att ta det, eller delar av detsamma. Finns det anledning att bygga ett försvar som är avskräckande eller inger förtroende i omvärlden?

– Det finns det verkligen. Vår uppgift är att säkerhets- och försvarspolitiken ska hänga ihop och ge förtroende. Men Sverige är inte ensamt. Vi bygger säkerhet med andra, säger Cecilia Widegren. ■

Vet svenska folket hur det står till med försvaret?

Vad vet svenska folket om tillståndet i vårt försvar och vad det förmår i en konflikt i vårt närområde? Svaret på den frågan är sannolikt beklämmande.

TEXT: BJÖRN ANDERSON

Mycket talar för att en stor del fortfarande anser oss som neutrala och alliansfria. Den nedrustning som pågått sedan mitten av 1990-talet har inte gått obemärkt förbi. Förlusten av regementen och flottiljer inom ett stort antal garnisonsorter har givetvis påverkat bilden för allmänheten, inte minst av arbetsmarknadsskäl. Däremot är det med stor säkerhet få som vet dagens inriktning samt storlek och tillstånd i krigsorganisationen. Till och med finns det de som undrar varför deras söner inte kallas in för värnpliktstjänstgöring.

Detta är anledningen till att Allmänna Försvarsföreningen, Kungliga Krigsvetenskapsakademien och Försvarsutbildarna har gått samman i projektet Försvarsforum som syftar till att informera och diskutera försvars- och säkerhetspolitiska frågor inför försvarsbeslutet 2015.

En omfattande serie på trettioalet seminarier är nu planerad att genomföras fram till 2015 på orter över hela landet. Målgruppen är folk i allmänhet, folkvalda och media. Särskilt yngre människor ska försöka attraheras att komma till våra seminarier. Denna satsning har inte varit möjlig förutan välvilligt bidrag från Marianne och Marcus Wallenbergs stiftelse.

Seminarierna som genomförs under rubriken "Hur försvara Sverige?" omfattar två till tre block som handlar om säkerhetspolitisk utveckling, det militära försvarets operativa förmåga och försvarets ekonomiska situation. Inledare för de olika blocken utgörs av ledamöter i Krigsvetenskapsakademien med bred och djup kunskap i ämnesområdet. I paneler kommer sedan frågorna att diskuteras i vilka kommer att delta, förutom inledarna, politiker, samhällsdebattörer och journalister. Sammanhållande för arrangemangen på varje plats är lokala och regionala föreningar inom Allmänna Försvarsföreningen och Försvarsutbildarna.

De slutsatser som redovisas under seminarier kan i korthet beskrivas som att:

- Försvaret av svenskt territorium är otillräckligt om det skulle blossa upp en militär konflikt i vårt närområde.
- Endast ett område av landet kan försvaras, även vid ett begränsat angrepp.
- Det finns ett antal brister i den krigsorganisation riksdagen beslutade om 2009.
- Efter 2014 krävs det årligen ökade försvarsanslag om flera miljarder för att fullfölja det beslut riksdagens tog 2009.
- Till detta kan vi se en strategisk vindkantring i vår omvärld.

Förutom ovanstående innehåll kommer vissa seminarier att ges en specialinriktning. Det gäller innebörden av ett svenskt Nato-medlemskap, tekniska innovationer som kan påverka framtidens försvar m.m.

När detta läses har seminarier genomförts i Almedalen på Gotland, Sundsvall, Malmö, Trollhättan, Boden, Kalmar, Östersund, Lund, Göteborg och Stockholm. På Gotland skedde uppstart för projektet och där behandlades frågan om ett svenskt Nato-medlemskap. Ett lyckat arrangemang i vilket, förutom akademiledamöter, försvarskottets ordförande Peter Hultqvist (S) och försvarspolitikern Allan Widman (FP) deltog. 150-talet åskådare fick vid detta tillfälle höra såväl vad som talar för ett medlemskap som emot.

För 2014 är ett antal seminarier fastställda till tid och rum:

- 23 januari i Karlskoga
- 24 februari i Växjö
- 13 mars i Västerås
- 27 mars i Örebro
- 10 april i Karlskrona
- 4 juni i Kungälv

Ytterligare ett tiotal seminarier kommer därutöver att tillkomma under året.

Slutligt ska sägas att alla är varmt välkomna till Försvarsforum, gammal som ung, försvarsvän som skeptiker, militär som civil. Du som är intresserad och ingår i någon av Försvarsforums organisationer, ställ gärna upp och ta med vänner och bekanta och inte minst, hjälp oss med marknadsföringen. Program och inbjudningar kommer kontinuerligt att finnas på www.kkrva.se. ■

Ann-Marie Löf, PROD LED, lär sig sätta tryckförband på Hans-Erik Wahll, till vardags ekonom på Högkvarteret.

Pilotförsök med kombattantutbildning – Försvarsutbildarna levererar

Två utbildningar för personal från Högkvarteret rörande kombattantstatus har under hösten genomförts av Försvarsutbildarna. Försvarsutbildaren var med en dag på Väddö.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQVIST

Instruktören Mats Hermansson rivstartar onsdagen med sjukvårdsutbildning. 20 elever som har civil anställning vid Högkvarteret lyssnar uppmärksam och det är en komprimerad dag under en lika komprimerad vecka.

Här ska de ta in kunskaper om kombattantstatus i kommande krigsbefattningar. Sjukvård är ett block.

– De flesta som dör i strid, dör av blödningar, säger Mats Hermansson.

Erfarna instruktörer

Eleverna får en genomgång av livshotande blödning. Efter att läget är konstaterat vet nu eleverna att nästa steg är att förhindra att den skadade blöder till döds.

Mats Hermansson som till vardags jobbar med sjukvårdsutbildning på Amf1, och tidigare varit ambulanssjukvårdare, undersköterska på en akutmottagning och plutonsjukvårdare i Makedonien, vet vad han pratar om och han gör det på ett sätt så att eleverna lyssnar. Han är rekryterad

till kombattantutbildningen av kurschefen Ulf Rogemar på Försvarsutbildarna som genomför pilotutbildningen på uppdrag av Försvarsmakten.

– Använd toniquen, säger Mats Hermansson och visar en behändig anordning som nyttjas när kombattanten ska förhindra att en kamrat förblöder.

Bara övning?

Det blir lite spänning i lekionssalen i Luftvärnsbyn, för eleverna ska prova på sig själva.

– Den ska användas aggressivt. Man drar åt hårt vid avsliten kroppsdel eller när du är i ett livsfarligt läge eller av annat skäl har tidsbrist.

Jodå. Eleverna ska träna.

– Det vi betalar med smärta nu, tjänar vi på vid en olycka. Det kommer att göra ont. Vi har den på max en minut, säger Mats Hermansson.

En vaken elev flikar in:

– Det är bara på övning?

Det är det. I ett skarpt läge får bara legitimerade läkare och sjuksköterskor avlägsna detta förband. Om eleverna kommer i ett sådant läge ska det sitta kvar.

Grimaser

Eleverna gör sig först bekanta med toniquen. De rullar ut, vrider vredet och packar ihop den. Nu drar de på sig den

med Mats Hermanssons instruktion, ”när ni känner smärta ska ni dra ytterligare ett par varv”.

Eleverna vrider och vrider och deras ansikten grimaserar.

Utbildningen täcker flera områden som MHS i Halmstad tagit fram i en kursplan. Den ska, tillsammans med eventuell specifik befattningsutbildning, ge eleverna förmåga att placeras i en krigsbefattning.

Anders Gustafsson på Försvarsutbildarna har tillsammans med Ulf Rogemar haft samtal, dialog kort och gott, med PROD FRIV och Stefan Törngren om de båda pilotutbildningarna. Efter utvärdering följer en fortsättning 2014 med en permanent utbildning som är den första på 16 år för Försvarsmakten.

SoldF

Framför varje elev i lekionssalen på Väddö ligger soldatens bibel, SoldF. Där står, när de slår upp sidan tio, några stycken om kombattanter i kapitlet

Krigets lagar. ”Bekämpa endast fiendens kombattanter.” Det gäller också fienden. Han har rätt att bekämpa även kombattanter som inte är beväpnade. Det är en situation som eleverna från Högkvarteret kan hamna i.

De började veckan med värdegrunden och exercis, uniformen och fysisk träning. Folkrätt, totalförsvarsinformation, krigsförbandsinformation, CBRN-pass och brandsläckning är delar i utbildningen vid sidan av sjukvårdsutbildningen.

Kan bli måltavla

I kursplanen framgår att eleverna som går igenom utbildningen i första hand kommer att krigsplaceras i staber utan krav på strids- eller vapenutbildning.

Det passar Hans-Erik Wahll bra. Han jobbar med koncernredovisning på Högkvarteret och eftersom detta är en pilotutbildning blev han inte kommenderad utan sökte själv.

– Jag har kollegor som gick första omgången, säger han.

Kursen på Väddö är något nytt för honom.

– Det är nyttigt och helt annorlunda. Det är långt från kalkyler, debet och kredit, säger han och tillägger:

– Jag kan bli en måltavla.

Då kommer han att vara tacksam för att han gått utbildningen. ■

Får afghanska barn växa upp i trygghet när USA och ISAF dragit sig ur landet? Foto: Johannes Tolf/FS23/Försvarmakten

Osäkert i Afghanistan när USA lämnar

Vad händer i Afghanistan när USA och allierade länder drar sig tillbaka? Är dagens Irak morgondagens Afghanistan? Professor Jan Hallenberg vid Försvarshögskolan menar att likheterna finns, men med skillnaden att det kommer att bli värre i Afghanistan.

TEXT: PER LUNQE

Den säkerhet en afghansk regim förutsätts ge sina medborgare när landet ska stå på egna ben ger inte Jan Hallenberg mycket för. Hamid Karzai eller en annan president får en svag position.

– Ett grundtips är att Afghanistan successivt kommer att splittras upp i olika regioner. Karzai eller den som ersätter honom kommer inte att ha mycket makt, säger Jan Hallenberg.

68 000 soldater

Landet har små förutsättningar att leva upp till den styrelseform västvärlden känner till.

– Det finns knappast några möjligheter att det skulle bli en demokratisk lösning. Att talibanerna skulle gå med på att ställa upp i vanliga val verkar mindre sannolikt.

USA har i dag 68 000 soldater i Afghanistan och har investerat motsvarande 250 miljarder kronor på att utrusta och träna den afghanska armén. Vilken pay-off väntar sig de av det?

Professor Jan Hallenberg, Försvarshögskolan, tror att Afghanistan kommer att bli ett osäkert land när USA dragit sig tillbaka. Foto: Per Lunqe

– Det har blivit en styrka som har en viss kapacitet men det är oklart vilken kapacitet den har när amerikanska armén och marinkåren inte finns kvar och kan utgöra ryggraden i de svåraste operationerna. Jag tror inte att USA kommer att få den pay-off man förväntat sig.

Ännu sämre

När utländsk trupp är borta öppnar sig möjligheterna för talibanerna.

– De får större möjligheter att verka, att kontrollera de delar där de är starka. De kommer dock knappast att få tillbaka den makt de hade när de styrde landet 1996 till 2001, säger Jan Hallenberg.

Om vi jämför Afghanistan med Irak, är dagens Irak morgondagens Afghanistan?

– Jag tror att det kommer att bli ännu sämre, ännu mer instabilt. En stor skillnad är att Irak haft en stark centralmakt, i Afghanistan har den alltid varit svag.

Hävdar sig med våld

Jan Hallenberg tror inte att en president i Kabul har möjlighet att styra mycket mer än huvudstaden och några närliggande städer. Pashtuner, tadjiker och andra etniska grupper kontrollerar i huvudsak sina respektive regioner. Folkgrupperna ser främst till sina egna intressen. Är systemet konflikt drivet, där parterna bara kan hävda sig med våld?

– I betydande grad. Det faktum att det inte kommer att finnas en stark centralmakt gör att risken för stridshandlingar kommer att fortsätta att öka.

Kan en större krigsmakt vinna i asymmetrisk krigsföring?

– Detta är oerhört svårt. En av de få gånger där man kan hävda att det lyckats var när Storbritannien i nuvarande Malaysia framgångsrikt bekämpade en kommunistisk gerillarörelse, säger Jan Hallenberg.

Läxa inför Syrien

Ändå ger sig USA in i Afghanistan?

– Det var 11:e september. USA:s regering kände sig tvungen att göra något. Världens enda supermakt var militärt utmanad och då blev svaret militärt.

Vad får resultaten för konsekvenser?

– När Barack Obama överväger vad han kan göra i Syrien, då är de här läxorna en viktig del. Han måste fundera över nästa skede, vad händer efter det att den ursprungliga militära interventionen på marken inletts. Vilket är slutmålet och när är det målet nått? säger Jan Hallenberg. ■

www.experus.se

EXPERUS

**Militärhistoriska
och Etnografiska
resor**

Upplev – utforska – lär

info@experus.se

0505-10205 • 0730-910205

När kulorna viner om öronen

Fordonskolonn i vintermiljö,
Norra Afghanistan.

Du har kanske övat på det. Ditt befäl har drillat dig. Allt ska sitta i ryggmärgen. Det handlar om eldstrid. Vi har träffat ett befäl som varit ute i skarp eldstrid flera gånger. Vi kallar honom Fanjunkaren, för han vill vara anonym.

TEXT: PER LUNQE
FOTO: FÖRSVARSMAKTEN

Första gången Fanjunkaren hamnade i stridens hetta var i Afrika. Han hade gjort sin grundutbildning fyra år tidigare. Det var hans första utlandstjänstgöring. Han ingick i en enhet som utförde uppdrag tillsammans med en fransk styrka.

– Det var ett rutinuppdrag. Jag var väl förberedd, såväl mentalt som fysiskt. Jag var a jour med stridsteknik och reglementen, säger Fanjunkaren.

Positiv stress

Uppdraget var att åka ut till en by på landet och se till att milisen där efterlevde ett avtal som EU-styrkan med FN-mandat höll på att driva igenom, ett så kallat "no weapon agreement". Fanjunkaren känner sina kamrater väl. De har övat mycket tillsammans.

– Det är förutsättningen, att man vet vad kamraterna går för, vilka styrkor och svagheter de har.

Han och kamraterna i fordonet är inte stressade, men de känner vad han säger positiv stress. De är beredda för det är stor risk för sammanstöt. Allt ska fungera.

Fordonen tar sig fram på grusvägen omgärdad av skog, solen står högt och det är varmt. Fanjunkaren och hans kamrater observerar sina sektorer. Vid målet övergår terrängen till att bli bruten, öppen med skogsdungar. Milisgruppen har ett av sina säten i byn som nu ses från vägen. Det är hyddor med halmtak, en del uppmurade med lera.

– Vi närmar oss byn. Ju närmare vi kommer avtar småsnacket. Vi förbereder oss för vad som kan hända.

Milis väntar

De ser milismän skynda sig till skyttegravarna inne bland träden. På grund av omständigheter som Fanjunkaren och hans kamrater inte kan råda över har överraskningsmomentet gått förlorat. Milisen vet att EU-enheten ska komma.

– Först tänker vi: Det blir strid. Men inget händer på tio minuter. Jag är beredd

med min tunga kulspruta på taket. Vid första tecken på stridsaktivitet... säger Fanjunkaren.

Order om eldgivning hade klarats ut, i denna situation fanns inga tvivel beträffande ROE (Rules of Engagement – alltså handlingsreglerna). Därtill finns alltid nödvärnsrätten – om jag ser en mynningsflamma, om någon skjuter på mig har jag rätt att besvara elden.

Fanjunkaren och hans kamrater omgrupperar till plats enligt plan. Då börjar det knalla från skyttegravarna.

– Jag räknade. 1 skott... 1 skott igen, därefter 2-3... Allt stegras. Det skjuts friskt. Det gäller att få kontroll. Det fortsätter och intensifieras. Men samtidigt tänker jag: Jag måste göra mitt jobb, så att de andra kan göra sitt.

Kulorna viner

Fanjunkaren har på sig en rejäl skyddsväst men ingen hjälm. Nu börjar det vina omkring honom. Det svischar. De närmsta milismännen ligger 50 meter bort, de längst bort ligger på ett avstånd av 600 till

700 meter.

Fanjunkaren med kamrater besvarar elden. Gruppen sitter av och Fanjunkaren skyddar dem med sin kulspruta. Milisens eldgivning går lite upp och ner. Eskalerar och avtar.

– Ett tag är det hyfsat tyst. Så börjar det igen.

Fanjunkaren och hans enhet har efter en timme nedkämpat milisen. Själva skottlossningen har tagit 20 minuter. Vad som återstår är att plocka fram de svarta licksäckarna.

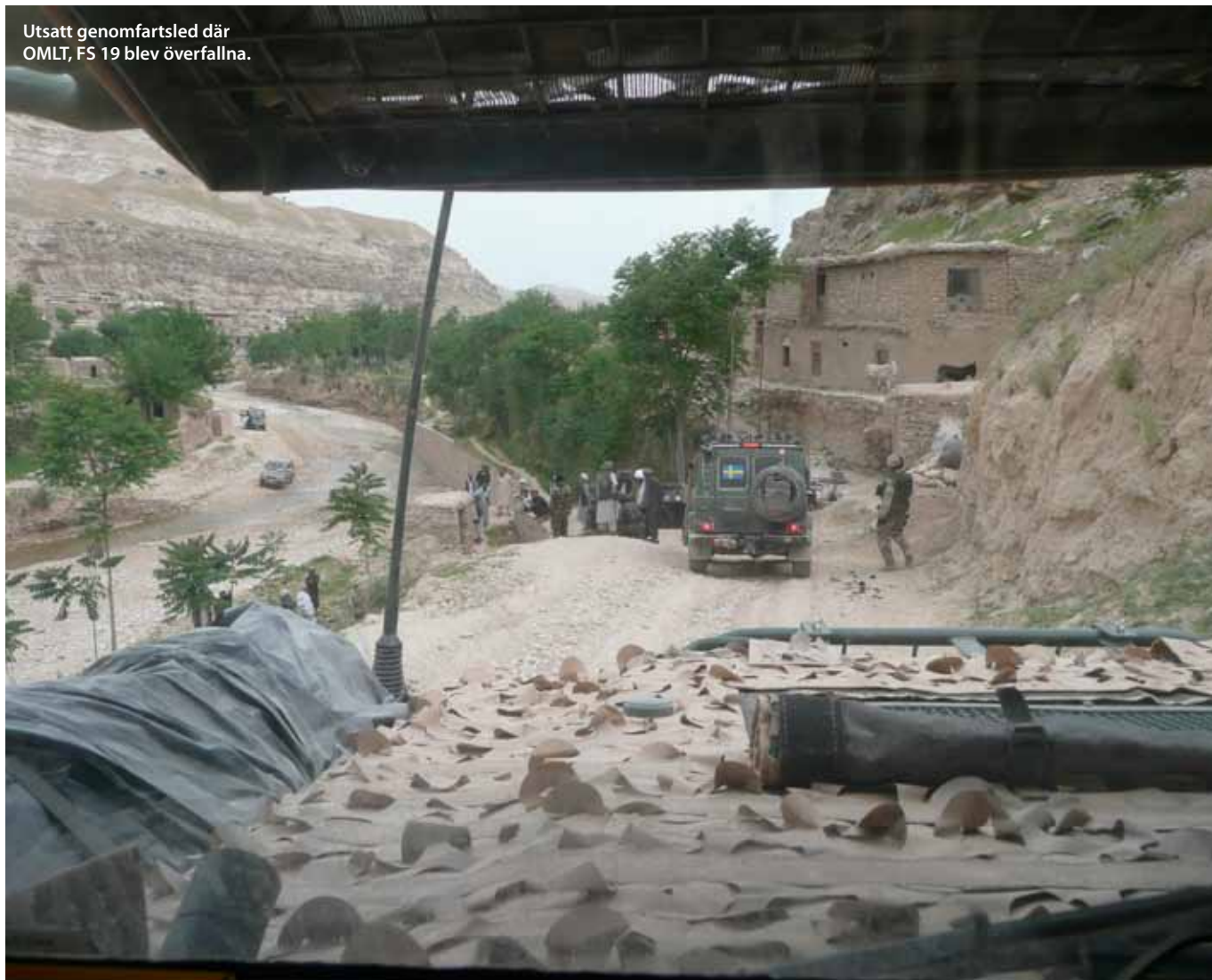
Inget glamouröst

Kan man gilla strid? Det finns såväl i Sverige som andra länder stridisar, som aldrig packat in en död fiende i en svart licksäck, men som tycker att det ligger något glamouröst över striden.

– Jag gillar mitt jobb. En del av det jobbet är strid. I min första strid, den med milisen, kändes det skönt att det gick bra. Hela gänget växte. Vi var stolta över framgången, säger Fanjunkaren.

Ingen svensk blev skadad. Det blev

Utsatt genomfartsled där OMLT, FS 19 blev överfallna.

ett lyckat uppdrag, milismännens vapen plockades in. Ett större antal milismän nedkämpades.

Efteråt hade svenskarna ett debriefing-samtal. De som kände för det ventilerade sina känslor. De var överens om att uppdraget gått bra.

– Efter en eldstrid växer man som yrkesman, man blir säkrare i rollen, får kanske en annan syn på strid än den som inte varit med om det tidigare.

Försvarmaktens verksamhet kan ytterst handla om liv eller död, hur ser du på det?

– I mångas ögon ter det sig fruktansvärt, men det är det jag har tränat för. Under en strid så sköt jag mot en mynningsflamma tills den slutade och då växlade jag till nästa. Det är han eller jag som ska överleva, väldigt enkelt tycker jag.

– Jag har sett och upplevt hemska saker, men jag känner mig lugn och trygg i det jag gjort. Det hela handlar om hur väl man förberett sig mentalt och hur man bearbetar sina upplevelser efteråt. Det är väldigt individuellt. Jag själv har aldrig känt några stressyndrom och jag sover gott om nätterna, säger Fanjunkaren.

Trygg med svensk sjukvård

Fanjunkaren har haft förmånen att inte se någon kamrat bli dödad. Men han har haft sårade kamrater vid andra tillfällen som han gett sjukvård.

– Och jag är trygg med den svenska sjukvården när vi är ute. Försvarmaktens är förstklassig, det är bara den amerikanska som är bättre, säger Fanjunkaren. Sjukvårdarna kan man lita på hur kärvt det än kan vara på upphämningsplatsen.

Han har gjort flera utlandsuppdrag och kommer att åka ut igen, väl medveten om

LRP, Long Range Patrol i norra Afghanistan.

möjliga konsekvenser. Sambon förstår och när man väl är tillsammans gäller det att ta vara på tiden.

Fanjunkaren har vid ett tillfälle känt rädsla. En gång satt han bakom en buske med vapnet på ryggen och med grg-granater i händerna då han och hans kamrater blev påskjutna. Det tog ett tag innan han kunde besvara elden. Det var känslan av inte kunna agera tillräckligt snabbt på ett uppkommet hot som var obehaglig.

– Det var en otrygg situation. Kulorna

ven och busken var inget speciellt bra skydd.

Om den grundutbildning Fanjunkaren fick i Sverige av Försvarmakten säger han att den var bra. Den gav en bra grund.

– Men man måste vidareutbilda sig, fortsätta att utveckla sin förmåga och stridsteknik. Mycket handlar om mentalitet. Det man lärt sig på grundutbildningen räcker inte livet ut.

Värre som turist

Hur är det att röra sig i främmande land,

på mark som hålls av fienden, där du inte förstår språket eller kulturen?

– Det är faktiskt spännande att vara på främmande, exotiska platser. Med uniform och vapen är det tryggt. Men den största tryggheten kommer med vetskapen om att kamraterna finns där, redo att hjälpa varandra. Jag tror att det skulle känt värre att vara där som turist, säger Fanjunkaren. ■

Stora bilden: Uppåt och tillsammans på Livgardets hinderbana – det passar Joakim Wirströms ungdomar bra. Foto: Joakim Wirström

Lilla bilden: Joakim Wirström är en av många ledare som varje vecka ger ungdomar en meningsfull sysselsättning. Foto: Per Lunqe

Ungdomar som växer är Joakims drivfjäder

De lägger ner tusentals timmar om året som ungdomsledare. Vad driver dem? Vad får dem att fortsätta år efter år? Vi har träffat Joakim Wirström som gillar att leda ungdomar och se dem växa.

TEXT: PER LUNQE

Joakim möter upp i uniform vid caféet på Södermalm där han bor. Han ger ett stadigt intryck, en 34-åring som vet vad han vill och som kan förmedla det till andra.

– I min roll som ungdomsledare eller instruktör jobbar jag med föregångsmanskap, säger han.

Vi får vårt kaffe och Coca-cola, går en trappa upp och slår oss ner. Jo. Föregångsmanskap innebär att Joakim aldrig ber någon göra vad han själv inte skulle göra. Jag får ett intryck av att Joakim kan kräva en hel del. Men han anpassar kraven efter ungdomarnas ålder och färdigheter.

– Vi har träffar varje torsdag och en helg i månaden, vi gör allt från att stå och gå till mer avancerade moment som spaning och sjukvård. Man får lägga ribban efter var ungdomarna står.

Ansvar och tydlighet

Till vardags jobbar Joakim som områdeschef för en butikskedja. Han ansvarar för drift och har mycket kontakt med större kunder. Liksom i Ingenjörsbefälsföreningen i Försvarsutbildarna innebär jobbet ansvar och krav på tydlighet.

Joakim räknar, hur mycket tid lägger jag ner på ungdomarna?

– Det blir över 1 000 timmar om året. Varför?

– Jag tycker att det är roligt. Fruktansvärt kul. Man växer när ungdomarna växer, både professionellt och personligt, säger Joakim.

Erfarenheter ger mervärde

Att vara ungdomsledare är ett ideellt uppdrag. Någon större ekonomisk ersätt-

ning blir det inte. Men liksom ungdomarna lägger ungdomsledarna erfarenheter på hög. Något du skulle skriva in i din CV?

Joakim funderar.

– Jag bytte till nuvarande jobb i oktober 2012, men eftersom min chef själv är ungdomsinstruktör och känner mig från den verksamheten så behövde jag inte skriva någon CV. Men i fortsättningen kommer det självklart med.

Ledarskap är något som räknas när man söker jobb. En arbetsgivare som ser att det här är en person som lägger ner en massa tid på att leda ungdomar räknar med att han eller hon ska kunna ta ansvar också i jobbet.

Detaljer?

Under det att kaffekoppen och Coca-cola-flaskan töms, hoppar vi lite fram och tillbaka i frågor om hur det är att vara ungdomsledare. En fråga jag själv funderat på är målstyrning kontra detaljstyrning.

Vilken väljer man och när? Joakim har andra begrepp för samma sak.

– Antingen jobbar jag med uppdrags-taktik eller ordertaktik.

När eleven eller ungdomen inte kan så mycket blir det direkta order, gör så här och så här. I situationer när kunskaperna och erfarenheterna är större, låter Joakim eleven lösa uppgiften utifrån givna ramar och resurser.

– Jag vill till exempel att gruppchefen ska stå på egna ben. Då måste han eller hon också få växa in i rollen, säger Joakim.

Lett hundratals ungdomar

Varje år har föreningen utvärdering, både av verksamheten och ungdomsledarna.

– Jag brukar få som förbättringspotential att jag ska ha lite mer tålamod. Jag vill att det ska hända nu. En lite negativ kommentar jag brukar få är att jag svär för mycket.

Det kan han nog stå ut med. Han har lett några hundra ungdomar sedan han började 2007. Känner du att du fått något kvitto på all tid du lagt ner?

– Två av mina tidigare elever har blivit bästa rekryter på GMU:erna på I19 och Livgardet.

Och en agerade både klokt och snabbt i tunnelbanan.

– Han drog upp en person från spåret och gav första hjälpen. Han är nu instruktör.

Efter att ha gjort värnplikten 1998-1999 på KA3, Fårösund gjorde Joakim ett uppehåll från det militära. 2007 drog han på sig uniformen igen i Försvarsutbildarnas ungdomsverksamhet. Det ångrar han inte. ■

Catharina Nilsson, Försvarsutbildarna
Härnösand, och hennes kamrater
växer som ledare på Vaddö.

Ledartalanger på grundkurs

Hur fungerar olika grupper? Hur lär jag mig lyssna aktivt? Vad säger Handboken kapitel 2.3 om ungdomsverksamheten? Många frågor ligger i luften när ungdomsledare går grundkurs på Vaddö.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Luftvärnsbyn Vaddö, onsdag morgon, 10:05: Pierre Engström går igenom hur olika grupper fungerar, eller inte

fungerar, för 11 vetgiriga elever på Försvarsutbildarnas grundkurs ungdomsledare.

Här, på denna kurs har under åren 300 elever fått grunden i ledarskap. Den är inne på 17:e året och den som drog igång kursen är kn Gunnar Svärd. Han samlade kompetenta lärare som år efter år återkommer. Nu är Fredrik Nilsson kurschef. Han fortsätter i Svärds anda.

Herr Jansson

Åter till Pierres lektion: Eleverna får en bild av grupper som inte fungerar fullt ut.

Det är byråkratgruppen (starkt beroende av ledaren och regler), Symbiotiska gruppen ("lyckliga familjen"), Antigruppen (inga egna normer annat än att vara emot) och Splittrade gruppen (medlemmarna vill hellre göra något annat).

Lektionen bryts tillfälligt. Peter Hawlytzky från fortsättningskursen som går parallellt, genomför en av många övningar under veckan som ska få eleverna att komma närmare varandra. Han ställer upp eleverna på linje, tätt tillsammans.

"Känner du Herr Jansson?" är frågan som ska vandra i ledet. "Han som gör så här!" Det slutar med att eleverna knäsitte med armarna i kors mot öronen. Peter lutar sig mot ena flanken, det blir som när domino-brickor faller och eleverna skrattar. Det är roligt att se och gruppen har både fysiskt och mentalt blivit sammansvetsade.

– En bra processforcerare, säger Fredrik.

Kommunikation

Tillbaka till lektionen. Eleverna funderar på vilka grupper de varit med i och om de kan känna igen typgrupperna. Några sitter i gungan utanför lektionssalen, andra rör sig på gräsmattan. Bara myggen som annars är kära vänner sommartid på Vaddö, är borta. Pierre samlar eleverna i ring på gräsmattan. Eleverna ger infall:

– Ett återkommande problem i ung-

domsverksamhet är att det blir splittrade grupper, säger en.

– Ungdomarna säger inte alltid vad de känner, säger en annan.

– Skulle det vara smart att ha möten med varje medlem enskilt? frågar en tredje.

– Det handlar om förhållningssätt, säger Pierre.

Insittning i lektionssalen. Nu är ämnet kommunikation, och här önskar jag att alla ledare och kommunikatörer, fick möjlighet att vara med. Pierre går igenom hur man lyssnar. Alla kan någorlunda framföra en idé eller en åsikt. Men hur många kan lyssna?

Vad och hur?

Poängen är att skilja på vad som sägs i ord och hur det sägs i ord. "När ni förstår det kommer ni att ha gjort stora framsteg"

säger Pierre.

– Vi kommer hem som psykologer, säger en vaken elev.

En bra ledare har förmågan att trigga. Önskvärt är att få igång intresse, förvåning och glädje. Andra affekter är besvikelse, fruktan, vrede, motvilja, skam och förakt. Det är affekter som visar sig i kroppen.

Pierre tar flera exempel på DU-budskap och JAG-budskap. "Du respekterar mig inte när du avbryter mig" är förstås ett DU-budskap. JAG-budskapet skulle då bli: "Jag känner mig inte respekterad när du avbryter". Rent spontant inser jag att JAG-budskapet har större chans att fastna.

Feedback

Fredrik Nilsson kommer in i lektionssalen.

– Då ska vi göra en halvtidsutvärdering. Eleverna går varje morgon igenom en

"Herr Jansson" – en sammanlänkande övning.

backspiegel, en kortare utvärdering. Men nu blir det lite mer formaliserat.

– Vi tar åt oss av elevernas kritik, säger Fredrik när han och jag på kvällen sitter och pratar om kursen.

Han och Pierre har inga problem med att skifta fokus nästa dag om det skulle vara påkallat. De är erfarna och har en ordentlig skatt att ösa ur. Och de har motiverade elever.

– De är verkligen vakna, säger Fredrik.

Samma i företag

Han satsar en hel del av sin fritid på Försvarsutbildarna och utbildning, är kurschef på flera kurser över året och det är mötet med eleverna som driver honom vidare. Och han får egna erfarenheter av kurschefskapet.

– Jag drar parallellen till företagande, jobbar civilt med ledarskapsutbildning. Det är nästan samma sak. Jag står med ett ben i vardera boet och det ger mig insikter, säger han.

FBU och Försvarsutbildarna har format honom. Här har han chansen att forma de

elever som går på hans kurser.

Det är 11 elever på denna grundkurs. Normalt brukar det vara över 20.

– Det ställer samma krav på oss och eleverna.

Och kravet på formell utbildning för att bli ungdomsledare tycker han är givet.

– Det ska vara en kvalitetssäkring, då ska det också vara en formell utbildning.

Kravet är tydligt i Handbokens kapitel 2.3.

– Det borde göras en uppföljning med vidareutbildning.

Kapten Gunnar Svärd är nöjd med kursen.

forts. Ledartalanger på grundkurs

Kräver engagemang

Att gå grundkurs ungdomsledare är inget eleven kan ta med en klackspark.

– Man kan inte sova sig igenom den här kursen. Man måste vara aktiv och ta åt sig den information som ges. Vi ser också hur eleverna kommer hit med öppna sinnen, säger Fredrik.

En av eleverna är Catharina Nilsson från Härnösand. Det skulle inte förvåna om hon en dag står som lärare på en ledarskapskurs. Hon har varit med i Försvarsutbildarna i tre år och läste igenom kurskatalogen när den kom med tidningen, nappade direkt och sökte kursen.

Hamnar ofta i chefsrollen

Är du ett chefsämne?

– Mina kompisar kallar mig "chefen", säger hon utan att det låter pretentiöst.

Allt som oftast hamnar hon i chefsrollen, "det behövs ofta en ledare".

– Det beror på situationen, men oftast blir det jag som blir ledare.

Efter kursen på Vaddö ska hon genomföra en GU-F, och sedan söka GMU. Hon har ännu inte tänkt på vilket förband men det ska vara något krävande.

Om lektionerna och vad som lärs ut säger hon:

– Man känner igen sig från sina egna perspektiv och också hur andra grupper fungerar eller inte fungerar. Jag kommer att ta med mig mycket till min ungdoms-avdelning, säger hon.

Kursens "pappa" på besök

Kapten Gunnar Svärd är pappan bakom kursen och han är inte här för att lägga sig i eller peta i kursen.

– Jag tycker bara det är roligt att vara här, se Fredrik, Pierre och eleverna. Som gammal kurschef ska man inte lägga sig i, säger han.

300 elever som gått kursen borde ha bättre möjligheter att vara ledare?

– Ja. De får ju en mängd kunskaper och de får träffa kamrater som har samma mål. De kan byta erfarenheter. Det är inte lärarna som ska tycka att kursen är bra. Det ska eleverna tycka, säger Gunnar Svärd. ■

Fredrik Nilsson tar ut svängarna med Handboken.

Pirater har kapat en dhow i Adenviken. Pirater är också ett bekymmer för svenska rederier som nu får ha beväpnade vakter ombord. Foto: Anna Norén / Combat Camera / Försvarsmakten

Säkerhet på entreprenad växer. Nu skyddas svenska fartyg som passerar pirathärjade vatten av privata säkerhetsföretag. Transportstyrelsen ger tillstånd – om rederierna lever upp till stränga krav.

TEXT: PER LUNQE

Sjöröveri har blivit ett påtagligt problem för rederier som trafikerar områden som Adenviken. Trots skydd från EU-insatser där svensk marin bidragit tre gånger, upplever rederierna att de behöver eget skydd ombord.

– Våra medlemmar ska inte utsättas för oron av en eventuell kapning när de passerar piratplågade vatten, sa Trygve Ahlman som är säkerhetsansvarig på Redareföreningen (Försvarsutbildaren 3 2011).

Då upplevde han att det gick trögt med svensk lagstiftning som skulle ge hans medlemmar större trygghet.

Ny lag

Nu har lagen klubbats i riksdagen. Den kom till 1 juli i år efter en debatt där frågor ställdes om beväpnade vakter skulle utgöra ett problem. Det har lagstiftaren belyst i propositionen.

Reglerna för rederier som vill ha beväpnade vakter ombord är noggranna och ska säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ordnat sätt. Tillståndsmyndighet är Transportstyrelsen.

– Vi har hittills fått in en ansökan, säger

juristen Johan Stenborg.

Den ansökan kom från Walleniusrederierna. Efter prövning bifölls ansökan av Transportstyrelsen och Wallenius har nu rätt att ha beväpnat skydd på 14 fartyg.

Visa skyddet

Tillstånden gäller beväpnad säkerhetspersonal ombord. I ansökan ska rederiet leverera en omfattande beskrivning av hur de ser på risken för angrepp där fartygen seglar. Rederiet ska visa skyddets utformning ombord och inte minst ge information om det svenska eller utländska säkerhetsföretag som ska anlitas.

– Här samarbetar vi med Rikspolisstyrelsen, säger Johan Stenborg.

RPS har rutiner för att skaffa kunskap om säkerhetsföretag och dessa ska sälla bort oseriösa aktörer.

– Vi går inte in på specifika vakter. Vi bedömer säkerhetsföretagen med hjälp av RPS och genom den beskrivning rederiet ger av sina säkerhetssystem, får vi en bild som antingen leder till avslag eller tillstånd, säger Johan Stenborg.

Standard

Det har kommit fram uppgifter om att pirater är utrustade med raketgevär. Vilka vapen har ni givit tillstånd till?

– Lättare vapen, säger Johan Stenborg.

Även om det nu finns svensk lag om bevakningen, har det ännu inte upprättats någon standard för hur skyddet kan organiseras.

– Det finns kvalitetssystem på många

områden där vi ger tillstånd, men här finns ännu ingen ISO-standard, troligen kommer en snart, säger Johan Stenborg.

Med en ISO-standard kan rederierna i detalj se hur deras skydd på bästa sätt ska utformas. Det finns dock en "Best Management Practice" för skydd mot pirater. Den har funnits några år och omfattar inte eldhandvapen.

– Men det är åtgärder rederiet även med vakter ombord kan ha nytta av, säger Johan Stenborg.

Ska avskräcka

Piratangrepp kan hanteras med stängda luckor på fartygssidorna, med taggtråd vid relingen, med vattenkanoner och låsta utrymmen. Men med beväpnade vakter ombord blir skyddet starkare.

– Vakterna kan visa sig öppet och det kan avskräcka piraterna, säger Johan Stenborg.

Transportstyrelsen har inte bara gått igenom förarbeten och svensk lag, utan också sett till internationella standarder.

– Genom huvudsakligen den svenska lagen, men också erfarenheter från andra länder har vi tagit fram föreskrifterna som svenska rederier har att hålla sig till när de vill ha beväpnat skydd ombord, säger Johan Stenborg.

Vilken är poängen med beväpning ombord?

– Den ska vara avskräckande. Man ska visa att man har beväpnade vakter. Syftet är att kunna försvara sig vid behov, säger Johan Stenborg. ■

Juristen Johan Stenborg på Transportstyrelsen ger rederierna de föreskrifter som gäller för om de ska få tillstånd att ha beväpnade vakter ombord. Foto: Per Lunqe

Hur är det med hörseln? Rebecca Kling från Norrköping, Sjövärnskåren, får lurar från sjuksköterskan Elisabeth Wennergren på Rekryteringsmyndigheten.

eller befattningar inom hemvärnet. Det höjer kvalitén på förbanden.

Inte självklart

LAP:en på Göteborgs garnison leddes av Claes-Åke Henricsson som också höll i den påföljande GU-F:en. Han såg i de nya fördelar, men ställdes också inför svårigheter. Det var inte självklart att alla elever skulle godkännas. Och det behövs riktlinjer för vad som ska godtas vid den medicinska bedömningen. Den gjordes av två erfarna överläkare från Rekryteringsmyndigheten. Eleverna fick dels fylla i en hälsodeklaration och mötte läkarna. Gränsdragningen är inte helt enkel.

– Men de ska ju inte omedelbart till Afghanistan, sa en av läkarna.

I ett av rummen inne på Rekryteringsmyndigheten sitter kompanichefen Bengt Palm. Han håller i samtal som ger en säkerhetsbedömning av eleven.

– Jag gör en personbedömning och får en uppfattning om den sökande är lämplig ur säkerhetssynpunkt, säger han.

Framtid i grön uniform

Bengt Palm och hans kollegor har en bunt papper med frågor. Det de vill veta är om den sökande har problem som kan påverka hans eller hennes eventuella framtid i uniform.

– Det kan vara ekonomin, kommer de att hamna i en skuldfälla? Det kan vara alkohol och andra droger, det kan vara umgänge men också fritidssysselsättningar.

Hur relaterar den sökande till chefer? Det är en viktig fråga, för i det militära finns tydliga ordervägar. Hur trivdes du i skolan... frågorna är många. Dessutom görs en sökning efter domar.

Ny prövning – under prövning

Försöken med lokala antagningsprövningar fortsätter. I oktober prövades 14 elever inför en GU-F. Här deltog kompanichefer från hemvärnet, läkare och sköterskor från Rekryteringsmyndigheten för att bedöma elevernas lämplighet. Viktiga erfarenheter drogs, om var man ska lägga ribban.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Lokal antagningsprövning, eller LAP som den kallas allmänt inom Försvarsutbildarna som driver projektet tillsammans med PROD FRIV, är ett nytt sätt att kvalitetssäkra eleverna.

– Vi spar mycket genom LAP:en. Individen som söker behöver inte alldeles för sent upptäcka att det här var nog inget, och utbildningsanordnaren kan ge kursplatsen till någon som passar bättre, säger Stefan Hallén som är chef för PROD FRIV.

Det betyder också mycket att det verkligen är rätt person som avancerar till GMU

Varumärkesvård

– Det finns en registerkontroll i samband med att individen skriver på för hemvärnet. På frågan: är du dömd för något brott, tjänar den intervjuade på att lägga korten på bordet. Ett ärligt svar på en direkt fråga lönar sig, säger Bengt Palm.

Stefan Hallén och även Christian Rexfalk från PROD FRIV såg med intresse på detta andra försök med LAP. Vad vinner Försvarsmakten?

– Vi har ett varumärke att vårda, säger Christian Rexfalk.

Detta varumärke, Försvarsmakten, får sig en törn om någon som egentligen inte innerst inne trivs får en befattning i det militära.

– Han eller hon, kan få en negativ uppfattning om försvaret och Försvarsmakten och sprida denna uppfattning. Då är det förstås bättre med positiva individer som också delar med sig positiva bilder.

Snyggt avslut

Hur gör man ett snyggt avslut med den sökande som inte passar in?

– Det är inte helt självklart. Men en elev som avskiljs innan GU-F:en kommer igång ska behandlas på ett sådant sätt att det inte känns negativt. Kanske det bästa ändå är att det inte blev en kurs? säger Stefan Hallén.

Nu har Försvarsutbildarna och PROD FRIV samarbetat med Previa i Umeå och Rekryteringsmyndigheten i Göteborg. Kvar att testa samarbete med är Försvarshälsan, alla är de hälsoföretag eller myndigheter med erfarna läkare och sjuksköterskor.

Projektet drogs igång 2012 och tycks vara ett bra sätt att få fram elever som passar för militär utbildning och militära befattningar.

Kvalitetssäkring

– Vi startade det här för att kvalitetssäkra eleverna, säger utbildningschefen på Försvarsutbildarna, Anders Gustafsson.

Han och alla som driver utbildning, också med vapen, vill veta vilka hälsotillstånd eleverna har och om de fyller kraven för säkerhet. Flera moment i testerna har diskuterats.

– Nu börjar vi med säkerhet och hälsa.

Bland de erfarenheter som drogs från det första försöket i Umeå märktes att kursledningen vid den påföljande GU-F:en hade bättre "koll" på eleverna.

– De kände sig säkrare på eleverna helt enkelt.

I Umeå drog sig en av de sökande ur från GU-F:en efter testerna. Han såg att detta inte var något för honom.

– Det var ju bra att han inte upptäckte detta fyra år senare.

Mötte inga hinder

Varje år genomförs ett stort antal GU-F:ar. Det blir mycket testande. Frågan som ska lösas är hur LAP:en kan genomföras på ett så smidigt sätt att den inte drar för mycket energi.

– Klart är att vi ska utnyttja de resurser vi har inom GU-F:arna. Men det förs också en diskussion om att genomföra fristående antagningsprövningar, säger Anders Gustafsson.

För eleverna i Göteborg mötte LAP:en inga hinder. Louise Roos från Riddarhyttan utanför Örebro tyckte bara det var roligt att prata med läkaren och kompanichefen.

– Det var ingående frågor, många frågor om vänner och arbete. Men det var bara att säga som det är.

Var du lite nervös?

– Nej. Det var lugnt.

Det var också ett moment under LAP:en i Göteborg som eleverna tycktes uppskatta mycket. LG Olsson, chef för Elfsborgsgruppen, lät alla 14 elever berätta varför de sökt GU-F:en och om de hade några tankar om framtiden i uniform. Han tog god tid på sig och gav tips på möjliga befattningar. Efter denna befattningsvägledning var det bara att äta lunch och åka ut till Käsö för GU-F:en – för de deltagare som godkändes. ■

Petri Kelottijärvi från Göteborg och FRO intervjuas av kompanichefen Bengt Palm.

Rekrytering av sjukvårdare sker lokalt

Från och med 2014 är vi de facto en avtalsorganisation och skall rekrytera drygt 1 000 individer till olika specialistbefattningar i hemvärnet. Det kommer att ställa stora krav på hur vi tillsammans fördelar uppgifter och ansvar.

TEXT: PER KLINGVALL

I och med att vi fått uppdraget att rekrytera och utbilda sjukvårdare till hemvärnet så har vi blivit en avtalsorganisation. Om Försvarsmaktens IT-system PRIO får vara det absoluta rättesnöret så är vi ansvariga för totalt 1 006 befattningar omfattande sjukvårdspersonal, viss underhållspersonal (TOLO), pionjärer och CBRN-personal.

Rekrytering består av processen från att vi intresserar någon till att de skrivit avtal med hemvärnet och individen finns indaterad i PRIO. Det är först då vi får en guldstjärna av Rikshemvärnschefen. Den här processen tar minst ett år och det gäller att guida de intresserade hela vägen fram så att de inte tappar sugen. Det krävs att vi tillsammans fördelar uppgifter och ansvar så att vi hjälps åt att lösa uppgiften.

För att klara detta så gäller det att rekrytera lokalt och att ha goda kontakter

med hemvärnsförbanden, särskilt nyckelpersoner och de som redan idag är sjukvårdare. Det krävs också att vi än mer verkar i de lokala rekryteringsråden så att vi får stöd av hemvärnets ordinarie rekryterare i detta.

De regionala förbunden och CBRN-förbundet kommer att få rekryteringsmål som omfattar en/ flera hemvärnsbataljoner. Älvsborgs rekryteringsmål 2014 är exempelvis att rekrytera tre sjukvårdare till 44. hemvärnsbataljonen medan Stockholm har ansvar gentemot sex bataljoner med ett mål på totalt 25 individer. Den centrala organisationens roll är att stödja förbunden med materiel, olika kanaler, register, utbildningar och ha kontakt med det centrala rekryteringsrådet.

Ta hand om de som redan idag har en sjukvårdsbefattning och gör dem till medlemmar.

För att fånga upp ett allmänt intresse finns det numera en rekryteringsdel på hemsidan där de som inte nås lokalt kan gå in och skriva in en intresseanmälan. Denna skickas sedan till respektive regionalt förbund.

Att intressera är bara en början. Det viktiga arbetet består sedan i att tillsammans med hemvärnet bygga upp en relation till individerna så de känner att de verkligen behövs så att de fullföljer utbildningen ända in till avtal sluts. Här skall vi arbeta vidare framöver.

Detta är hemvärdkedjan som

Hur fungerar den sjukvård hemvärnet driver och hur ser utbildningen ut? Per Spjuth, ny medarbetare på Försvarsutbildarna från årsskiftet ger svaren.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Det är en sjukvårdskedja som måste fungera, i de skarpa lägen hemvärnet övar för, ska den se till att kamrater som blir skadade får vård, rätt vård.

Per Spjuth, som tidigare arbetat på Svenska Röda Korset och från årsskiftet förstärker Försvarsutbildarna i det nya sjukvårdsuppdraget, är tydlig. Alla, från stridssjukvårdare, till sjukvårdsgrupper, sjuksköterskor och läkare ska bidra med en fungerande kedja, den som ska rädda liv.

Hett och kallt

Per Spjuth talar om heta, varma och kalla zoner på stridsfältet, från livsfarliga till säkra. Striden kan snabbt ändra en kall zon till het.

– Situationen börjar med att en kamrat blir skadad, säger Per Spjuth.

Då ska åtgärderna sitta i ryggmargen. Den enskilde soldaten och gruppen ska uppträda rätt. Förbandet vill inte ha mer skador.

Kan du ge exempel på fel uppträdande?

– Det kan kännas rätt att springa fram till en skottskadad kamrat som ligger utan skydd. I helfigur springer man fram och drar på sig eld. Det är fel.

Den skadade kanske har möjlighet att ge sig själv egenvård, att han eller hon sätter toniquen själv. När fienden trycks tillbaka och förbandet får eldöverlägsenhet, då är det läge att springa fram.

– Det här beteendet måste drillas för att sitta, det gör vi på grundkurserna, säger Per Spjuth.

När det blir lugnare, i den varma zonen, då börjar taktiskt omhändertagande. Stridssjukvårdarna ser till att den skadade får den vård de kan ge.

– Nu har förbandet kontroll över området, kanske har det dragit sig tillbaka i skydd.

Sjukvårdsgruppen

Stridssjukvårdaren ska kunna ge sådan vård att den skadade överlever.

FAKTA 2013-11-22

Befattningar	Besatta	Vakanser	Prel rekrytmål 2014 ³⁾
Sjukvård	415	465	119
TOLO	4	10	2
CBRN ¹⁾	41	35	10
Pionjär ²⁾	11	25	5

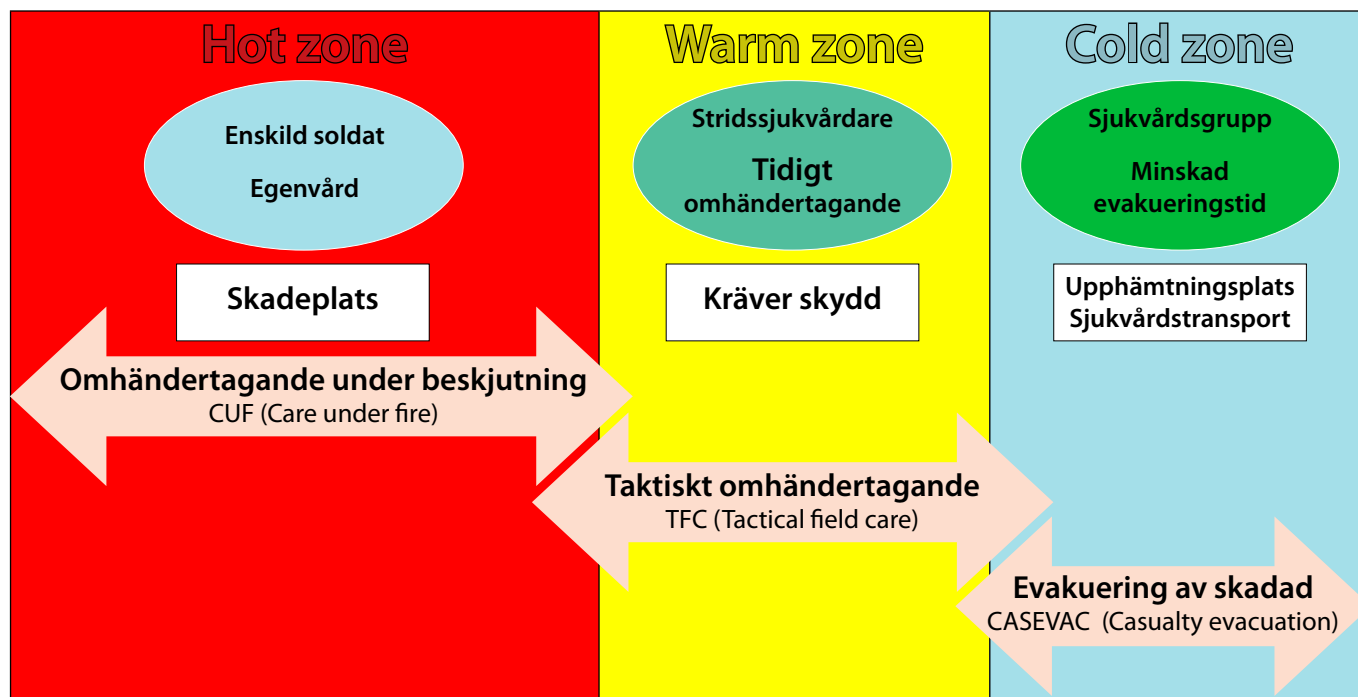
¹⁾ Varav flera under utbildning men har ej nått avtal

²⁾ Det finns idag ingen befattningsbeskrivning

³⁾ Beroende av PRIO

värnssjukvård ska rädda liv

Bilden visar sjukvårdskedjan. Sjukvårdsgruppen, dit vi rekryterar, arbetar främst med att ta hand om skadade från upphämningsplatser utanför det direkta stridsområdet och transportera dem till nästa nivå.

Vilka är de vanliga dödsorsakerna i strid?
– Blödning, hämmad andning och ofria luftvägar.

I den kalla zonen, där förhållandena är mer trygga, sätter sjukvårdsgruppen in sin vård. Den har viss utrustning som används livsuppehållande, till exempel sugar för luftvägar och syrgas.

– Sjukvårdsgruppen kan tamponera öppna sår, till exempel i ljumsken.

Tamponera betyder att trycka in blodstillande material i såret.

Sjukvårdsgruppen disponerar över en transportbil, hemvärnets nya Mercedes

Sprint. Där skall det finnas plats för två bärar på skensystem. Två sjukvårdare, varav en tillika bilförare bemannar fordonet.

– Sjukvårdsbilarna kan ta sig fram i den miljö där förbandet uppträder.

Transport

Nu börjar, efter att skadekort skrivits, transport till vårdenhet. Det kan vara ett civilt akutsjukhus men också ett militärt sjukhus.

– Den stora vinsten med det här uppbygget är att det, under säkra förhållanden, ska gå snabbt att få den skadade till sjukhus.

Under Grundkurs 1 som omfattar 80 timmar drillas personlig färdighet. I nästa utbildningssteg, Grundkurs 2 utbildas sjukvårdsgruppen, också den 80 timmar. Här nöts taktiskt uppträdande in. Nu utsätts eleverna för stressmoment. Då får de öva sina färdigheter och uppträdande under kyla, väta och mörker.

– Vi kan genom stressmomenten skapa en säkerhet hur sjukvårdaren ska agera när det är hetsigt. Då ökar hans eller hennes möjlighet att uppträda lugnt i en skarp situation, säger Per Spjuth.

FAKTA

Per Spjuth

- 52 år, tidigare yrkesofficer på Livregementets Grenadjärer numera reservofficer på K3.
- Läst delar av läkarlinjen på Hälsouniversitet i Linköping.
- Anställd på Svenska Röda Korset huvudkontor de senaste 13 åren i olika roller, främst inom utvecklings- och utbildningsverksamhet.
- Stabsledare i Svenska Röda Korset

krisledning sedan 2003 samt i funktionen TiB (Tjänsteman i beredskap) sedan 2011.

- Familj bestående av hustru, 5 barn och 3 katter.
- Älskar resor, god mat och dryck, upplevelser och friluftsliv under årets alla månader.
- Tycker inte om falskhet utan respekterar raka budskap.

Per Spjuth, ny på Försvarsutbildarnas kansli, men erfaren inom sjukvård.

Överstyrelsens ordförande, Bertil Garland, pekar på vikten av bland annat rekrytering i sin summering.

Höstkongferens 2013

Höstkongferensen hade fokus på rekrytering, regional samordning och ungdomsverksamhet.

TEXT OCH FOTO: PER KLINGVALL

Sista helgen i oktober genomförde Försvarsutbildarna sin höstkongferens. Höstkongferensen inleddes med att Per Spjuth från Röda Korset berättade om vad det innebär att vara sjukvårdare i hemvärnet.

Hemvärnssjukvårdarna har ett kvalificerat arbete som i första hand bedrivs utanför den omedelbara stridsituationen och syftar till att ge sådan hjälp att den skadade klarar sig fram till mer kvalificerad sjukvård. Föredraget var ett led i att delge kunskap och skapa förståelse för vårt nya uppdrag att rekrytera och utbilda Försvarsmaktens knappt 900 hemvärnssjukvårdare.

Därefter diskuterades den nya rekryteringsprocessen som syftar till att klarlägga hur vi skall genomföra rekrytering och vem som ansvarar för vad i kedjan. I stort kan den beskrivas så att den centrala nivån med kansliet skall skapa förutsättningar för att enskilda förbund och föreningar skall kunna rekrytera, introducera och utbilda de blivande hemvärnssjukvårdarna. Det är ute på förbunds- och föreningsnivån som kunskapen finns om behov och individer. Kansliet skall svara för att det finns rätt materiel och bra information som enskilda och för-

bund kan använda. Det viktigaste är att se till att vi genom hela processen kan stötta och följa individerna mot ett hemvärnsavtal. Här är introduktionen av avgörande betydelse genom att det är det tillfälle då den intresserade och förbundet gemensamt tar fram en handlingsplan som omfattar bland annat befattning och utbildningstillfällen.

I våra tre regioner genomförs sedan några år tillbaka regionala utbildningskongferenser. Med tanke på det nya uppdraget kommer vi nu att vidga kongferensinnehållet till att omfatta även rekrytering, information och civila uppdrag. Det gör att de regionala kongferenserna framöver blir motorer i verksamheten och det förbund som inte deltar kommer att ha mycket svårare att genomföra uppdrag.

Under kongferensen presenterades även det nya förslaget på ungdomsverksamhet där vi förändrar syftet med det som görs. Vi skall gå från att ha fokus på utbildning och förberedelser för befälsutbildning till att vara intresseväckare för Försvarsmaktens yrken och även skapa intresse och ge kunskap om samhällets och den enskildes kris- hanteringsförmåga.

På Försvarsutbildarnas intranät finns alla presentationer och grupparbeten från höstkongferensen. Har ni inte tillgång till intranätet så kontakta någon i er styrelse och be dem hjälpa er att få tillgång till dem. Ni kan dessutom läsa mer om hemvärns- sjukvårdare på föregående sidor. ■

Per Spjuth från Röda Korset berättar om hemvärns- sjukvårdarnas arbete.

Kurschefskurs i FVRF regi

MÅNDAGEN DEN 14 OKTOBER ryckte sju förväntansfulla elever från hela Sverige in till den kurschefskurs som genomförs av FVRF i Halmstad. Syftet med kursen är att ge deltagarna kompetens att verka som kurschefer inom eget kompetensområde.

Efter inryckning startade utbildningen med skolchefen Mj Peter Kriborgs genomgång, samt kurschefen Mj Bo Alfredssons information av målsättning och planering av veckans arbete. Redan före lunch hade kursdeltagarna genomfört sitt första grupparbete. Tiden efter lunch ägnades åt de styrdokument avseende verksamhetsprocessen som ligger till grund för budgetering och planering.

Efter den sedvanliga inryckaren på måndag kväll, följde en intensiv vecka med kvällstjänst flertalet kvällar. Mycket kurstid ägnades åt eget elevarbete, som i huvudsak genomförts i form av grupparbeten kring kurschefens roll före, under och efter kurs med många intressanta och givande diskussioner som följde. Kursdeltagarna konstaterade att det finns många olika arbetssätt som kurschef men att förarbetet inför kursen är avgörande för ett bra kursresultat.

Ett annat uppskattat moment var besök på olika stödfunktioner såsom serviceförråd mm.

Veckan avslutades med redovisningar och grupparbeten kring åtgärder efter kurs rörande hur utvärderingsarbetet och slutrapportering genomförs.

Lördagen den 19 oktober var det dags för uttryckning och en av elevernas kommentarer var: Ansträngande men mycket nyttigt, intressant och verkligen motiverande.

TEXT: BJÖRN LUNDGREN
FOTO: LOTTA SUNDE

Från vänster står: Mathias Andersson, Jan-Eric Engström, Miguel de Brito, Bo Alfredsson, Per-Olof Persson, Björn Lundgren, Sven-David Sörensen, Sven-Åke Bengtsson, Josefine Eriksson och Mikael Eriksson.

Military Weekend i Arvidsjaur

SOM ETT FÖRSÖK med förbandsinriktade Military Weekends genomfördes en sådan under helgen 4-6 oktober vid Arméns Jägarbataljon i Arvidsjaur.

För att vara med vid denna helg var kravet att man deltagit på en allmän Military Weekend vid ett tidigare tillfälle. Inbjudan skickades till ca 100 deltagare, 11 deltagare kom till inryckningen fredagen den 4 oktober och genomförde en helg i "jägarens spår". Deltagarna kom från norra Norrbotten till Lund i söder.

Helgen inleddes lördag morgon med packning av strids-säck och trosspackning. Tidigt under förmiddagen avmarscherade man till första stationen där man fick se och lära sig vad spaning på jägarvis innebär. Eleverna fick möjlighet att själva utföra spaning mot mål i terrängen.

Där fick de även se och känna på jägargrupps understödsvapen. Fältlunch ur grön påse

Målbilden för några av deltagarna på Military Weekend vid Arméns jägarbataljon; anställningen som jägarsoldat.

utspisades innan man fortsatte vidare med fotmarsch till nästa station.

Under eftermiddagen fick man se och känna på jägargruppens huvudbeväpning och stridsutrustning innan man upprättade förlägningsplats och utspisade fältmiddag.

När kvällsmörkret lagt sig fick de genomföra en patrullstig först utan mörkerutrustning, där man kunde se upp till 6 mål i terrängen längs patrullstigen. Därefter fick de pröva samma slinga men med mörkerutrustning som jägarna använder i sin tjänst. Nu kunde de se att det faktiskt fanns 15 mål i terrängen. En tydlig skillnad mellan att ha och inte ha rätt utrustning, något som alla var klart överens om efter momentet.

Kvällen avslutades med grillning vid förläggningen. Natten tillbringade eleverna i "puppan" en form av enmanstält som används av jägarna när de är i fält, också det en upplevelse för de flesta av eleverna.

Efter att man utspisat frukost och rivit/packat sin förlägningsutrustning blev det en kortare marsch till skjutbanan där man fick prova att skjuta pistol och Ak5. De fick även en föreläsning av Försvarets kompetensprov för pistol och Ak5.

Efter en avslutande marsch tillbaka till garnisonen fick eleverna information om Försvarmakten och hur man kan söka tjänst vid Arméns Jägarbataljon.

Helgen har varit mycket uppskattad av alla deltagarna och de har fått en bild av vad det handlar om att vara jägare vid Arméns Jägarbataljon. Kanske kommer några av eleverna tillbaka till Arvidsjaur som anställda vid AJB.

TEXT: SVEN-DAVID SÖRENSEN
FOTO: TORBJÖRN F. GUSTAFSSON, FÖRSVARSMAKTEN

Utställning i Älvsbyn

UNDER HELA SEPTEMBER månad har Försvarsutbildarna Norrbotten tillsammans med Svenska Lottakåren och Bilkåren haft en kampanj- och informationsutställning på biblioteket i Älvsbyn.

Initiativtagare till utställningen var lottan och medlemmen i Försvarsutbildarna Gunnel Nilsson i Älvsbyn. Detta är ett bra exempel på ett enskilt initiativ syftande till att sprida information om den frivilliga försvarsverksamheten.

TEXT: HARALD HÖGSTRÖM
FOTO: ERLING MOLIN

Harald Högström vid utställningsmontern.

"Försvarsforum" - välbesökt seminarium i Boden

ALLMÄNNA FÖRSVARSFÖRENINGEN, Försvarsutbildarna och Kungliga Krigsvetenskapsakademien genomförde ett mycket välbesökt seminarium inom ramen för projektet "Försvarsforum, Hur försvara Sverige". Seminariets tema var "Hur mår Försvaret".

Det var idel namnkunniga föreläsare och paneldeltagare denna kväll på SAGA-biografen i Boden där det samlats en publik på 150 personer från både när och fjärran, till och med från Norge. Moderator var AFF Gen sekr. Stefan Ring och Landshövding Sven-Erik Österberg hälsade välkommen. Överste Jan Mörtberg från Försvarshögskolan och ledamot av Kungl. Vetenskapsakademien, tidigare Chef I 19, var förste talare som valt rubriken "Strategisk vindkantring". En beskrivning av den globala förändringen i bl. a. USA, Kina och

Asien visade på hur intressesfären snabbt kan ändras i världen. I Europa kan konstateras minskade utgifter för försvaret medan Ryssland rustar upp och blir starkare medan "Väst" blir svagare. Överste 1 Bo Pellnäs, med lång erfarenhet av internationellt fredsarbete, tidigare Chef I 19 och nu ledamot av Kungl. Krigsvetenskapsakademien talade om "Det operativa dilemma". Pellnäs konstaterar bl.a. att en ny säkerhetspolitisk situation efter 1988 motiverat en nerdragning, men man har gått för långt. Det operativa dilemma är var arméförbanden skall grupperas i landet, stridsflygets roll och placering samt flottans operationsområde. Pellnäs anser att Sveriges försvar mycket väl klarar internationella insatser men är otillräckligt då det gäller det nationella försvaret. Överingenjör Peter Nordlund, FOI, hade temat "Räcker pengarna". Det korta svaret kunde vara Nej! Nordlund utvidgade dock det korta svaret och kunde slutligen konstatera att statsmakterna står inför svåra avvägningar mellan ambitionssänkningar eller höjda försvarsanslag.

Efter en fikapaus arrangerades en paneldebatt som inleddes med ett kort anförande av riksdagsman Peter Hultqvist (S), ordförande i Försvarsutskottet sedan 2010 och riksdagsman Johan Johansson (M), ersättare i Försvarsutskottet. Det blev inte så många besvärliga frågor till panelen då samstämmigheten i uppfattningen i stort om frågan "Hur mår försvaret" var rätt samstämmigt. Landshövdingen avslutade seminariet som han tyckte varit mycket intressant, inte minst sett med norrbottniska ögon. Arrangörer var Harald Högström, ordf Försvarsutbildarna Norrbotten och Bo Hultin, Allmänna Försvarsföreningen.

TEXT OCH BILD: ERLING MOLIN

Försvarsutskottets ordförande Peter Hultqvist deltog i seminariet.

Det händer i förbunden 15/12-15/02

Region Syd

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Försvarsinformation	14 dec	Tylebäck	Halland
Ungdomsövning	17 jan	Halmstad	Halland
Ungdomsövning, studiebesök	18 jan		Göteborg
Ungdomsövning, kallt väder	01 feb		Göteborg
Ungdomsövning	14-16 feb	Halmstad	Halland

Region Mitt

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Vapentjänst	14 dec	Livgardet	Stockholm
Ungdomsutbildning, vinterförläggning	17-19 dec		Dalarna
Försvarsforum	23 jan	Karlskoga	Värmland
Försvarsforum	30 jan	Uppsala	Uppland
Verksamhetssäkerhet	07-08 feb		Södermanland
Försvarsforum	13 feb	Visby	Gotland
Vapenutbildning teori (ungdom)	15 feb		Dalarna

Region Norr

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Vintertjänst – grunder	14-15 dec	Boden	Norrbottnen

Rikstäckande förbund

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Utbildningsdag (ungdom)	14 dec	Roslagen	Luftvärnsförbundet
Kvällsövning (ungdom)	15 jan	Roslagen	Luftvärnsförbundet
Helgövning (ungdom)	24-26 jan	Roslagen	Luftvärnsförbundet

POSTTIDNING

B

FÖRSVARSFORUM

- Hur försvara Sverige?

HUR FÖRSVARA SVERIGE?

En seminarieturné om försvaret inför försvarsbeslut 2015.

Datum	Plats	Ansvarig organisation
2014-01-23	Karlskoga	Försvarsutbildarna
2014-01-30	Uppsala	Försvarsutbildarna
2014-02-03	Ängelholm	Allmänna Försvarsförbundet
2014-02-13	Borlänge	Försvarsutbildarna
2014-02-13	Visby	Försvarsutbildarna
2014-02-24	Växjö	Allmänna Försvarsförbundet
2014-03-05	Skövde	Försvarsutbildarna
2014-03-13	Västerås	Försvarsutbildarna
2014-03-27	Örebro	Försvarsutbildarna
2014-04-07	Umeå	Försvarsutbildarna
2014-04-09	Gävle	Försvarsutbildarna
2014-04-09	Halmstad	Försvarsutbildarna
2014-04-10	Karlshamn	Allmänna Försvarsförbundet/ Försvarsutbildarna
2014-04-24	Karlstad	Allmänna Försvarsförbundet/ Försvarsutbildarna
2014-05-15	Ystad	Försvarsutbildarna
2014-05	Luleå	Allmänna Försvarsförbundet/ Försvarsutbildarna
2014-06-04	Kungälv	Nordiskt nutidsforum
Hösten 2014	Eskilstuna	Försvarsutbildarna
Hösten 2014	Linköping	Allmänna Försvarsförbundet

Ett samarbete mellan Allmänna Försvarsförbundet,
Kungliga Krigsvetenskapsakademien och Försvarsutbildarna.

För mer information kontakta Försvarsutbildarna på info@forsvarsutbildarna.se eller 08-587 742 00.
www.forsvarsutbildarna.se/forsvarsforum

Anmäl ändrad
adress!

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott! Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Min medlemsida" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

